

1. Óvodánkról...

BEMUTATKOZÓ

Óvodánk a Jászság déli részén fekvő nagyközség hat csoportos központi óvodája, melyhez négy csoporttal egy telephely kapcsolódik. 2013. október 1-től 1 csoporttal intézményünkben működik a bölcsőde.

A fél évszázaddal ezelőtt alapított települési óvoda 50 gyermek befogadására volt alkalmas.

A régi épületegyüttest az idők során folyamatosan korszerűsítették, újjáépítették, bővítették. (1973, 1989,) Így történt ez, 2003. őszén is, amikor az óvodai ellátás iránti igény növekedése miatt újabb két csoport került átadásra. 2013 őszén a Rákóczi úti óvoda került átépítésre.

Tíz óvodai csoportunkban 240 gyermek ellátásáról gondoskodunk. Igen magas a hátránnyal, az eltérő szociális környezetből érkezők száma. A gyermekek több mint 70%-a a cigány etnikumhoz tartozó. Közreműködve a gyermekek napközbeni ellátásában, nevelésünk az óvodások egész napját kitölti. Fokozott figyelmet fordítunk a gyermekvédelmi feladatok ellátására.

Óvodánk nyitott, befogadó. Nevelőmunkánkra a példamutató gondoskodás, a megértő, elfogadó gyermekszerepet jellemző.

Fontosnak tartjuk a sokszínű tevékenykedtetést, a biztonságos, családi légkört, melyben óvodásaink jól érzik magukat.

A hátránnyal érkezők számára igen fontos helyszín az óvoda. A gyermekek személyre szabott fejlesztésével, a hagyományostól eltérő módszerek, speciális ismeretek alkalmazásával esélyt adunk a felzárkózásra, a kiemelt adottságok fejlődésére.

A gyermekek itt sajátítják el a társadalmi együttélés szabályait, normáit. Itt kapnak megerősítést a pozitív személyiségvonások, a „mindenki jó valamiben” gondolata.

Nevelésünk által formálódik a gyermekek egészséges életvitel igénye, stabilizálódnak az érzelmi kötődések, képessé válnak az alkalmazkodásra, a különbözőségek elfogadására.

A családokkal kiépített jó kapcsolatnak, a meggyőző beszélgetéseknek, gyakori látogatásoknak köszönhetően nőtt a bizalom az óvodai nevelés iránt. A szülők szívesen hozzák óvodába gyermekeiket.

Helyi nevelési programunk Nagy Jenőné: „Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel” című, alternatív programjának adaptációja, melynek termékeny talajába beültethettük falusi környezetünk helyi sajátosságait.

Programunkat olyan tevékenységrendszerre építettük, melyben a művészeti élmények átélése mellett a gyermeknek lehetősége van érzelmei kifejezésére,

kommunikációjának fejlődésére, a felnőttekhez és társaihoz fűződő kapcsolatának mélyítésére, önállósági törekvéseinek érvényesítésére.

Céljaink között szerepel a jász- és kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése. Hisszük, hogy az örök értékek: a jó, a szép és az igaz megőrzésére, közvetítésére hivatottak vagyunk.

Felelősséggel tartozunk a ránk bízott gyermekekért.

Segítenünk kell őket, hogy ebben a csodálatos, sokszínű „játékvilágban” a művészetek segítségével megtalálják örömeiket. Leghitelesebben ezt akkor tesszük, ha követjük programunk hitvallását: „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

a jászladányi óvoda nevelőközössége

2. Programunk alapelvei:

- Óvodai nevelésünkben törekszünk az érzelemgazdag, szeretetteljes biztonságérzetet adó a gyermeki és szabadságjogokat biztosító az elfogadáson alapuló szemlélet érvényesítésére, melyben a gyermeket tisztelet és megbecsülés övezi.
- A gyermek fejlődésének elősegítésében az egyéni képesség és készség szintekhez igazított differenciált egyéni bánásmódot alkalmazzuk, melyben fontosnak tartjuk a gyermek megismerését.
- A gyermeki kompetenciák megerősítésében, a változatos tevékenységekben való fejlesztést a cselekedve tanulást tartjuk elsődlegesnek, melyben kiemelt a játék meghatározó szerepe.
- Minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosítunk az adottságának, és képességének megfelelő neveléshez.
- Alkalmazzuk a családközpontú intervenciónak azt a gyakorlatát, amely során a nevelő ismeri a kisgyermek családját, követi a szülő és gyermek kapcsolatát, a gyermeket a családi kontextus egészében látja.
- Óvodánkban elősegítjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális fejlesztését az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, hagyományainak ápolását.
- Nevelőtestületünk értéknek tekinti:
 - Biztonságos, nyugodt légkört,
 - Elfogadás – szeretet - bizalom pedagógiáját
 - Kiemelt gyermekvédelmet
 - Művészeti élmények közvetítését-átélését

- Differenciált fejlesztést
- Jó partneri együttműködést.

Pedagógusképünk: Szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra kész, a művészeti területeken jártas, a gyermeket partnernek tekintő, a gyermekek számára tevékeny, élménygazdag óvodai életet biztosító, önmagát folyamatosan képző, nevelőtársaival együttműködő óvodapedagógus.

Gyermekeképünk: Érzelmileg kiegyensúlyozott, nyitott, meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységhez vonzódó, önmagát megvalósítani tudó, környezetét ismerő, együttműködő, a másságot elfogadó, vidám gyermekek nevelése az egyéni szintekhez igazodva.

Kiindulási pontjaink

Minden gyermek saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.

Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója.

Ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

3. Óvodánk alapvető céljai és nevelési feladata

3.1. Nevelési célunk:

Óvodásaink, nyugodt, harmonikus, élménygazdag, egészséges fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.

A gyermek és a művészetek közötti érzelmi kötődés kialakítása, a játszági és kisebbségi kulturális hagyományok megismerése.

3.2. Nevelési feladatunk

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi – szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

Az érzelmi és erkölcsi érzelmek alakítása

- A gyermekcsoportok életét meghatározó szokások alapjai a szeretetteljes, biztonságot nyújtó közösségi életnek, amelyben a gyermekek egymáshoz viszonyított kapcsolatai, erkölcsi tulajdonságai, szokásai kialakulnak.
- A közös élmények, a közösen végzett tevékenységek, a közös munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint a segítőkészség, együttérzés, figyelmesség, önállóság, kitartás, önzetlenség, igazmondás.
- Segítjük a baráti kapcsolatok kialakulását, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatását /gyermek-gyermek, gyermek- felnőtt/
- Nevelünk önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, a másság elfogadására, tiszteletére. Megismerkedünk a kisebbségi hagyományokkal, kultúrával, segítjük a kisebbségi identitástudat kialakulását.
- A mindennapi testi-telki edzés biztosításával fejlesztjük a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését.

Az esztétikai érzelmek alakítása

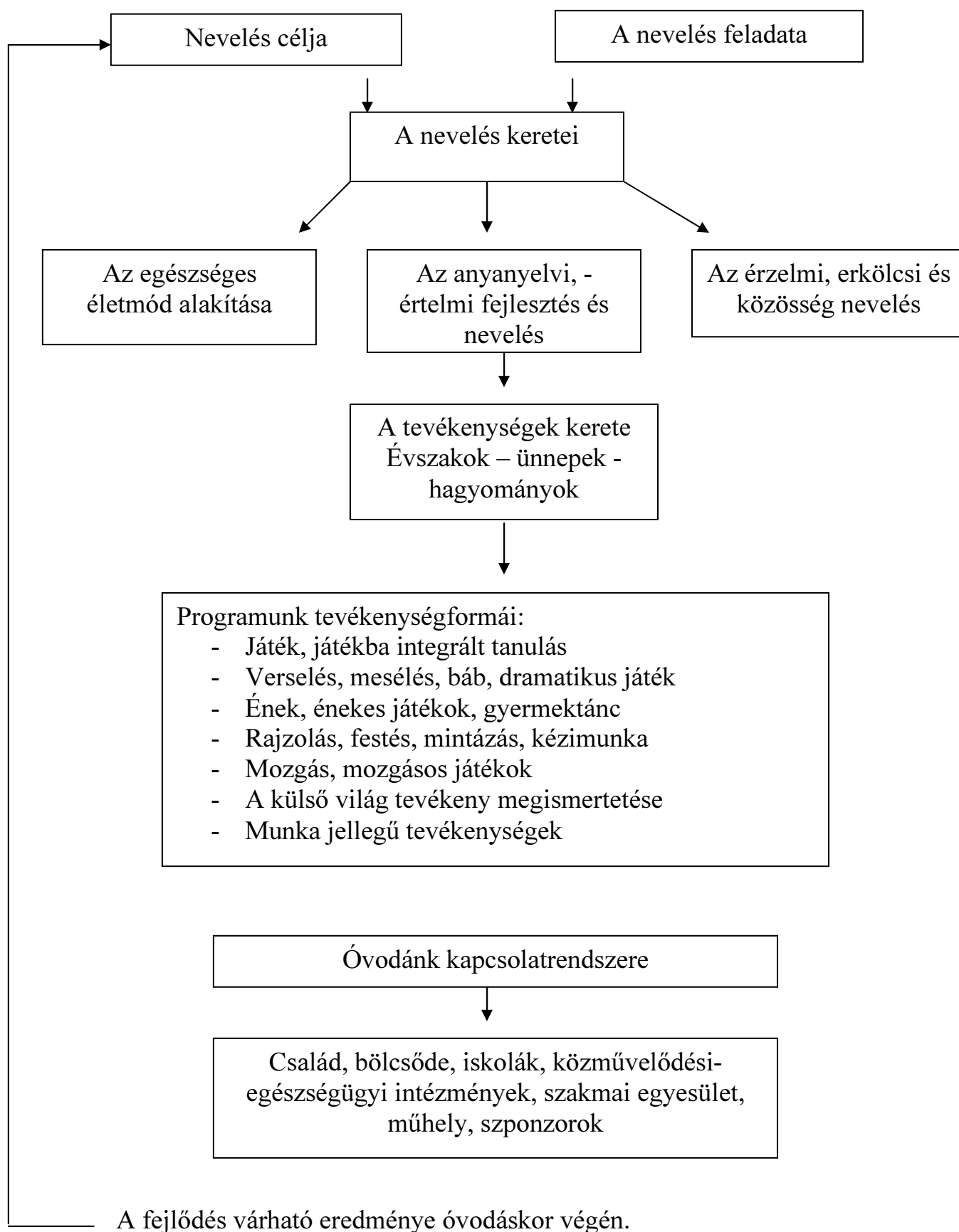
- A gyermekek esztétika iránti igényét a mindennapi élet, a környezet, a művészetek, tevékenységek, tárgyak esztétikájának biztosításával fejlesztjük.
A gyermekekben kialakítjuk az igényt a gondozottság, esztétikus megjelenés iránt.
Harmonikus, összerendezett mozgás formálásával szép mozdulatok kialakítása.
Környezetük esztétikájának maguk is formálói /szoba díszítése, kert alakítása/
- A természet esztétikája magába foglalja a természeti jelenségek, tájak szépségeit.
Gyönyörködünk a természet szépségeiben, figyeljük a növény- és állatvilág, valamint a természet változásait.

- Sétákon, kirándulásokon érzékeltetjük a szép és csúnya közötti különbséget.
- A környezetvédelem, környezetalakítás során megismertetjük a helyes viselkedési szokásokat.
- A mindennapi életben fontos a viselkedés, a beszéd, az öltözködés, tisztálkodás, étkezés esztétikájának megismerése, gyakorlása.
- A kisebbségi kultúrában észrevetjük a szépet. Nevelésünk során segítjük a kisebbséghez való kötődést.

Az intellektuális érzelmek alakítása

- A gyerekek tapasztalatszerző tevékenységében építünk kíváncsiságukra, érdeklődésükre, hogy egyre több ismeretet szerezhessenek az őket körülvevő környezetről, tárgyakról, jelenségekről.
A szerzett tapasztalatok segítik őket a biztonságos eligazodásban. Élményeiket, ismereteiket újra átélük, problémahelyzeteket oldanak meg, mely által fejlődik gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk.
Az érzelmi biztonságot nyújtó légkör lehetőséget nyújt a nyílt, meghitt beszélgetésekre növelve a gyermekek beszédkedvét, beszéd aktivitását. A felnőttek jelenlétével, személyes mintaadással olyan érzelmi biztonságot, védettséget nyújtó környezetet alakítunk ki, melyben a gyermekeknek lehetőségük van érzelmeiket kifejezni eszközök, mozgások vagy szavak segítségével.

3.3. Programunk rendszerábrája

3.4. A nevelés keretei

- Az egészséges életmód alakítása

Célunk: a gyerekek egészséges életvitel – igényének alakítása,
testi fejlődésük elősegítése

Feladataink:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges, egészséges, esztétikus, biztonságos környezet biztosítása.

Óvodásaink egészséges életmódjának alakításában meghatároztuk azokat a pontokat, melyekre a mindennapokban kiemelten figyelünk.

A gyermekek jó közérzetének megteremtését az őket körül vevő tárgyi világ esztétikumával, harmóniájának kialakításával segítjük.

A csoportszobákban meghatározóak a kialakított mese-, alkotó- és zenei terek.

Ügyelünk arra, hogy óvodánkat és környezetét tisztaság jellemezze.

Kerüljük a zsúfolt tereket.

Táblákon közvetítjük nevelési alapelveinket, céljainkat, küldetésünket. Óvodánk folyosóin, a gyermekek öltözőiben információkat adunk a belépők számára óvodai nevelésünkről. Az érdeklődők a gyermekek napi- és heti rendjével, az évszaki projekttel, nevelésünk, szokásalakításunk eredményességét tükröző rajzos diagramokkal ismerkedhetnek.

A kialakított ovi-galériában óvodásaink a művészet egy-egy területével ismerkedhetnek. A nevelői szobában a gyerekek megtekinthetik a közösen átélt élményeik felvételeit.

- **A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése**

A gyermekek jó közérzetének feltétele a testi szükségleteik kielégítése. Testi növekedésük változásait magasság- és testsúlytablán kísérjük figyelemmel, segítve önmaguk és társaik megismerését.

A gondozási szokások kialakításában a fokozatosságra törekszünk az önállóság megtartása mellett.

Az óvónő-gyermek viszonyára a megértés, segítség, természetes testközelség jellemző.

A közvetlenség lehetővé teszi, hogy megismerjük a gyermekek családból hozott szokásait, egyéni igényeit. Gyermekközpontú szemléletünk egyik alappillére a szülők a család bevonása a gyermekek intézményes nevelésébe, partneri kapcsolat kialakításával. A beszoktatástól a testápolási teendők sorrendjét együtt végezzük a gyermekekkel, hogy könnyebben elsajátíthassák azokat.

A helyes életritmus kialakítását megismerhetik a szülők is.

Az egészségügyi szokások pontos menetét az azonos gyakoroltatás érdekében összehangoltan végezzük a dajka nénikkel. A gondozási tevékenység során folyamatos párbeszéd alakul ki, amely fokozza a gyermekek beszéd aktivitását, közlékenységét. Alkalmunk nyílik a változatos beszédfordulatok alkalmazására. Mindig a gyermekek aktuális beszédfejlettségi szintjéhez igazodó kifejezéseket használunk, mellyel elősegítjük kommunikációjuk fejlődését.

Nevelőközösségünk megalkotta az egészséges életmód szokásalakításának javasolt folyamatát, melynek elsajátítását vizuális jelek elhelyezésével segítjük.

A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, energiapótlás.

Az óvoda biztosítja a gyermekek háromszori étkeztetését, melyet a község konyhájáról szállítunk.

A vitaminszükségletet a gyermekek által hozott gyümölcsökkel, zöldségekkel, vitaminsaláták készítésével biztosítjuk.

Az étkezési szokások kialakításánál a folyamatosságra törekszünk, a várakozási időt minimálisra csökkentve.

A tízórai és az uzsonna többnyire folyamatos, de a gyermekek életkorának, tempójának, szükségleteinek figyelembe vételével az étkezés befejezése folyamatosan történik. A gyermekek szociokulturális háttérét figyelembe véve a tízórai, ebéd, uzsonna megkezdése részben folyamatos.

A csoportokban elhelyezett kancsók és poharak biztosítják, hogy a gyermekek a nap bármely szakában ihassanak.

A gyermekeknek a testápolási teendők ellátására, az egyéni szinteket és szokásokat figyelembe véve az óvónő vagy a dajka néni felügyelete és segítségnyújtása, az önállóság folyamatos növelése mellett, a nap folyamán bármikor lehetőségük van, előtérbe helyezve a többcsatornás megerősítést.

Arra ösztönözzük a szülőket, hogy gyermekük öltözéke, praktikus az időjárásnak megfelelő, réteges legyen.

A mindennapi tevékenységek után a gyerekeknek szükségük van pihenésre. Alvásigényük egy részét az óvodában elégítik ki, mely gyermekenként különböző.

Hozzájárulunk, ahhoz hogy óvodásaink nyugodt légkörben pihenjenek.

- Biztosítjuk, hogy eleget mozogjanak, kellemesen elfáradjanak.
- Ebéd utáni szellőztetéssel növeljük a szobai levegő frissességét
- Minden gyermeket ösztönzünk szükségletei elvégzésére
- A kényelmes pihenéshez saját pizsamájukba öltöznek
- A kisebb gyermekek lenyugtatóhoz rövid mondókát, mesét, a nagyobbakéhoz hosszabb történeteket vagy folytatásos mesét

alkalmazunk. Az álomba szenderedést nevelőink dúdolása vagy kazettára felvett zenei művek elhalkuló hangjai segítik.

▪ A gyerekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

A mindennapi megfelelő mennyiségű mozgás biztosítása nélkülözhetetlen az óvoda gyermek fejlődéséhez.

Óvodásainknak az időjárás függvényében:

- 10³⁰-tól a gyermeknek lehetőséget adunk a szabad levegőn való tartózkodásra.
- A mindennapos mozgás mellett, rendszeresen futó-kocogó programot szervezünk, melyben a mintakövetést alkalmazva a nevelők is részt vesznek. A távok meghatározásánál alkalmazkodunk a gyermekek életkorához, egyéni teljesítőképességéhez, növelve állóképességüket, mindhárom korosztály edzését szolgálja.
- Igen magas a prevenció tornát igénylő gyermekek száma. A lábboltozat erősítő gyakorlatokat alkalmanként pihenőidő előtt és a kötelezően szervezett mozgás mezítlásbas gyakorlatainál végezzük. az egyenetlen talajon mezítláb járhatnak.
- A víz edző hatását a gyermekek napfürdőzés utáni felfrissítésével óvodánk gyermek zuhanyzójában végezzük. Az udvaron műanyag edényekben vizes játékot játszhatnak, pancsolhatnak.
- Az udvaron a nagy melegben árnyékos helyet biztosítunk, a gyermekek bőrét naptejvel védjük, felhívjuk a figyelmüket a több folyadékbevitelre, az egészség megőrzése érdekében.
- A levegőn történő szabad mozgáshoz biztosítottak a nagymozgást fejlesztő udvari játékok. Változatos eszközök felkínálásával (roller, labda, foci, ugráló kötél, karika..) segítjük a sokoldalú mozgásfejlődést. Ezáltal biztosítjuk a gyermekek edzettségének, állóképességének, erőnlétének, kitartásának növelését.
- A csoportszobákban elhelyezett mozgásfejlesztő eszközök a szabad gyakorlásra, önálló kísérletezgetésre adnak lehetőséget.
- A téli friss levegőn való tartózkodással, szánkózással, hógolyózással növeljük edzettségüket.
- Az eredményes fejlesztés érdekében az óvodai mozgás döntő feladatának a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztését, a vázizomzat erősítését, a helyes testtartást, és a nagy mozgásigényt sok játékkal, mozgással történő kielégítését tartjuk szem előtt.

Minden nap felhívjuk a gyermekek figyelmét önmaguk és társaik testi épiségének védelmére, a balesetek megelőzésére.

Szervezett sétáink, kirándulásaink is hozzájárulnak a mozgásszükséglet kielégítéséhez.

Az óvodában megbetegedett gyermekről szülő megérkezéséig a gondoskodunk. A fertőzések elkerülése érdekében szobáinkat gyakran szellőztetjük. Nagyobb járványos megbetegedések idején fokozottabban figyelünk a testápolási teendőkre /gyakori kézmosás, helyes orrfújás stb./

Az esetleges ágybavizelést tapintatosan kezeljük, a szülők segítségével próbáljuk az okokat megkeresni, megszüntetni.

A gyermekek évi rendszeres egészségügyi szűrése óvodánkban biztosított /tartás, hallás, látás, fogászat/.

A fejtetvesség elterjedésének megakadályozása érdekében, rendszeresen igénybe vesszük a védőnők szűrő munkáját az óvodapedagógusok fokozott figyelme mellett.

- **A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, esztétikus, biztonságos környezet biztosítása**

Óvodásaink egészséges életmódjának alakításához próbálunk olyan esztétikus, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, mely kedvezően befolyásolja fejlődésüket. Óvodánk udvarának felszereltsége kielégíti a gyermekek nagymozgásának igényét.

Óvodánk többfunkciós csoportszobáit úgy rendezzük be, hogy alkalmas legyen a szabad játékra, mozgásra, étkezésre, pihenésre, alvásra.

A csoportszobák barátságossá, otthonossá tételével formáljuk a gyermekek ízlését törekedve arra, hogy jól érezzék magukat az óvodában.

A különböző tevékenységeknek elkülönített sarkokat alakítunk ki.

Az esztétikus mesesarok a személyes percek, a mesehallgatás, a dramatikus játékok, bábjátékok színtere.

A kézműves sarokban a nap minden percében rendelkezésre állnak a szabadon elvehető eszközök, anyagok a rajzoláshoz, festéshez, barkácsoláshoz.

Minden csoportban kialakított az természetsarok, ahol elhelyezzük az összegyűjtött „kincseket”, az évszakok jellemzőit, alkotásainkat, albumainkat.

Intézményünk minden csoportjához külön öltöző tartozik, ahol minden gyermeknek külön polca van.

A mosdóban megfelelő méretűek a felszerelések, a mosdókagyló fölött tükrök vannak. A gyerekek szokásalakítását vizuális jelekkel segítjük.

Minden gyermeknek van saját jellel ellátott fogmosó felszerelése, fésűje, törölközője.

Tisztántartásukat az óvodában végezzük.

- **A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, a környezet és a természet értékeinek megóvására nevelés**

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák, szabályok megalapozása, olyan készségek és képességek tudatos fejlesztése a célunk, amely elősegíti a természetes és az ember által készített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolatot, a természet és a környezetbarát magatartás alapjainak megteremtését. A gyermeket a közvetlen környezetben lévő világ értékeinek megismertetésével, megszerettetésével, a környezettudatos életvitel kialakításával eljuttatjuk oda, hogy megtanulja a környezet védelmét, megóvását. Hangsúlyozzuk a példaadó felnőtt viselkedést a takarékoságban, amely a gyermeki tevékenységekben is kihat, erősítve ezzel a jövőért való felelősségérzet alakítását. Fontosnak tartjuk, hogy döntéseiket a takarékoság hassa át, hogy tudják „mi az elég” és „mikor elég”.

Ennek érdekében feladataink:

- A vízcsapok elzárása.
- A friss levegő biztosítása érdekében a csoportszobák gyakori szellőztetése.
- Közvetlen környezet tisztán tartása, gondozása, óvása.
- Takarékos papírhasználat.
- Természetes fény adta lehetőségek minél szélesebb körű kihasználása.
- A szelektív hulladékgyűjtés megismertetése.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek saját igényük szerint.
- A tisztálkodási eszközöket helyesen használják, vigyáznak rá.
Köhögtéskor, tüsszentéskor használják zsebkendőjüket. Megtanulják a helyes orrfújást.
- Esztétikusan megterítanak, vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára.
Maguk döntik, el mennyi ételt fogyasztanak.
Önállóan töltnek vizet a kancsóból.
- Ismerik és tudják az evőeszközök helyes használatát.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek – vetkőznek, ruhájukat összehajtogatják, ki- és begombolják.
Cipőjüket befűzik, megkötik.
- Környezetükben igyekeznek rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsőjük rendezettségére.
- Az ember és a természeti környezetet védik, óvják, ismerik a természetet óvó és megtartó szabályokat, igényükké válik a környezettudatos magatartás,

Napirend javaslat

A gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése

Időtartam	Tevékenység
6 ⁰⁰ -8 ³⁰	<u>Játék a csoportszobában:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Játék – személyes percek - Szabad játék
8 ³⁰ -10 ³⁰	<ul style="list-style-type: none"> - Testápolási teendők - Tízórai - Játékba integrált egyéni és mikro/kis csoportos tevékenységek Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének-zenei képességek fejlesztése Zenés mozgásos percek
10 ³⁰ -11 ³⁰	<u>Játék a szabadban:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Mikro/kis csoportos tapasztalatszerzések, séták - Énekes játékok, gyermektánc - Szabad mozgás - Edzés: kocogás, futás
11 ³⁰ -12 ³⁰	<ul style="list-style-type: none"> - Testápolás - Ebéd
12 ³⁰ -14 ³⁰	<ul style="list-style-type: none"> - Pihenés, alvás mesével, altatóval, halk zenével
14 ³⁰ -15 ³⁰	<ul style="list-style-type: none"> - Testápolási tevékenységek - Uzsonna
15 ³⁰ -17 ⁰⁰	<u>Játék a csoportszobában, szabadban</u> <ul style="list-style-type: none"> - Szabad játék - Zenés – mozgásos percek - egyénenkénti vagy kiscsoportos részképesség fejlesztés

Hetirend javaslat

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés,mesélés.- b. dramt.ját. Ének-zenei képességfejlesztés	Verselés,mesélés.- b. dramat.ját. rajzolás,festés, mint. kézimunka	Verselés ,mesélés,- báb, dramat.ját.	Verselés,mesélés, b. dramat. Ját.	Verselés,mesélés.- b. dramat.ját. mozgás mozgásos ját.
Udvari játékba integrált tanulás	Énekes játékok	Külső világ tev. megism.	Külső világ tev. megis.	Külső világ tev. megism.	
Délutáni játékba integrált tanulás		Zenés mozgásos percek		Zenés mozgásos percek	

A szervezett tanulás formái

Kötelező: Mozgás, mozgásos játékok
Énekes játékok /3-7 évesek/
Gyermektánc

Közvetve kötelező: Verselés, mesélés, dramatikus játék, báb
Ének-zenei képességfejlesztés
A külső világ tevékeny megismertetése
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Kötetlen: Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
Egyéni fejlesztések

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális: Mozgás,
Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék
Zenés-mozgásos percek
Énekes játékok, gyermektánc
Futás, kocogás

Kiscsoportos: Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
A külső világ tevékeny megismerése

Mikrocsoportos: Ének-zenei képességfejlesztés,
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka,(kis - csoportban,
illetve az alkalmazott technika függvényében minden
korcsoportban)

Egyéni: Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei korosztályonként

Korosztály	Verselés, mesélés, báb, dram. játék	Ének, énekes játékok, gyermektánc	Rajzolás, festés, mint., kézim.	Mozgás, mozgásos játékok		Mindennapi mozgás	A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	Naponta 5 – 10'	Heti 1x 10-15'	Heti 1x 10-15'	I.félév 5-10'	II.félév 10-15'	10'	Heti 1x 10-15'
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'		10'	15-20'
5-6-7 évesek	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'		10'	30-35'

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és a közösség nevelés

Célunk: a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül. Stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Feladataink:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig, amely a HH és HHH gyermekek beilleszkedését is megkönnyíti.
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek, közösségi magatartás formálása, teret engedve a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- A különbözőségek elfogadására nevelés.

- **Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig**

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, szeretetteljes,

derős légkör vegye körül. A családi légkör kialakítását a csoportban szokások, jelképek segítik.

E légkörben alakul ki a gyermek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt.

Arra törekszünk, hogy már a beszoktatásnál kedvező hatások érijék a gyermeket. Már a gyermek óvodába lépése előtt, előzetes családlátogatáson képet kapunk a család érzelmi viszonyairól, a családtagok kapcsolatairól, betekintést nyerünk a család nevelési szokásaiba kiemelt figyelmet fordítva a HH és HHH gyermekek családi körülményeire. Az óvodával való ismerkedést Ovi váró napokkal segítjük elő, ahol szülő-gyermek-nevelő együtt tevékenykedik, játszik, beszélget. Óvodásainkat megajándékozunk óvodás jelükkel és a hozzá kapcsolódó mondókával, „az én mondókám”, verssel, dallal.

Az óvónő a szülővel együtt teremti meg a családból az óvodába való fokozatos átmenetet „anyás” beszoktatás felajánlásával.

A gyermeknek a szülő jelenléte biztonságot ad és a gyermekkel együtt ismerkedhet az óvoda belső életével, napirendjével, szokásaival.

A zökkenőmentes beilleszkedés elősegítése érdekében a kisebb korosztályú gyermekek magukkal hozhatják kedvenc játékaikat, tárgyaikat a házirendben foglaltak alapján.

Megmutatjuk nekik óvodai jelüket. A gyermekek fogadását tervszerűen végezzük.

Már a beszoktatás ideje alatt játékos formában, egyéni képességüknek, tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző tevékenységeket.

A bölcsődéből jött gyermekek is ovi-váró napon megismerkednek óvodai csoportjukkal, óvónénikkal, dajka nénijével. Ajándékba óvodás jelüket kapják.

A közös játékkal, mesével, ölbéli játékokkal segítjük a személyes kapcsolat alakulását. A nagyobb óvodások ajándékokkal, dalos játékokkal, bábjátékkal kedveskednek a kicsiknek az „Add a kezed” projekt keretein belül.

A gyermekek biztonságérzetének kialakítását személyes percek beiktatásával növeljük. A személyes percek során a gyermekeknek lehetőségük nyílik az otthoni vagy egyéb aktuális események felidézésére, elmondására. A rendszeresen ismétlődő családi hangulatú beszélgetések közben feloldódnak, fejlődik beszéd megértésük, képesek saját érzéseik kifejezésére. A spontán beszédhelyzetek alakításával növekszik beszédaktivitásuk.

- A gyermeket érkezéskor személyesen fogadjuk. Ha lehetőségünk van, a gyermeknek, szeretet üzenetet adunk.
- Minden gyermeknél fordítunk pár percet arra, hogy testközelünkben egyéni érzéseit, gondolatait elmondhassa.
- A gyermekekkel sok ölbéli játékot, simogatót, lovagoltatót játszunk.
- Együtt mondogatjuk a jeléhez kapcsolódó mondókát.
- Szükség esetén játszótársat, játéktémát vagy eszközt ajánlunk számára
- A magányosabb gyermekekkel próbálunk együtt játszani.

- A síró gyermek megértő türelemmel vigasztaljuk
- Az egy személyhez kötődő gyermeket segítjük abban, hogy mások szeretetét is el tudja fogadni
- Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes törődésre, megnyugtatóra, dúdolgatással, simogatással, szeretet bábbal.
- A beszoktatásban egyidejűleg mindkét óvónő és a dajka is részt vesz.

A testápolási teendőket türelemmel mutatjuk meg és végezzük együtt a gyermekekkel, szem előtt tartva a tervezett szokások kialakítását.

A gyermekek biztonságérzetét növeli, összetartozásukat mélyíti a gazdag, tevékeny, hagyományokra épülő óvodai élet.

Meghatározóak a közösen átélt élmények, tevékenységek, kirándulások, előadások. A gyermekek nyitottságára építve az óvoda elősegíti, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tiszteljék és becsüeljék azt. Ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja, a lokálpatriotizmus erősítése.

A bátortalanabb, visszahúzódó gyermekeket dicsérettel, biztatással segítjük.

A „megérkeztem” tábla jelrendszere a gyermekek szociális érzékenységét növeli. Minden gyermekben tudatosodik, hogy ő a közösség egy tagja, számítanak rá, gondolnak rá, hiányolják, ha nincs jelen.

A gyermekek vegyék észre, ha társuknak segítségre van szüksége.

- **A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek, közösségi magatartás formálása, erősítése.**

A gyermek pozitív kapcsolatainak csak úgy alakulnak ki, ha jól érzi magát a csoportban.

Bizalmuk, biztonságuk kialakulását segíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége, alapul véve a bátorító nevelés 14 pontját.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt.

A határokat úgy szabjuk meg, hogy az adott közösség az elvárásoknak meg tudjon felelni. Az évszak projekt elkészítésénél kiemelünk egy-egy megerősítésre szánt erkölcsi tulajdonságot, melyet mesék, versek tanulságaként is tudatosítunk.

A gyerekek közösségi, viselkedési szokásainak alakítása kiemelt feladatunk. Nevelőtestületi szinten kidolgoztuk a gyerekek etikai kódexét. A viselkedési szokásokat csoportszinten tervezzük, melyet a dajkával is egyeztetünk.

Megalkottuk a gyermekek etikai kódexét (hogyan viselkedik egy jól nevelt óvoda a mi óvodánkban), mely a gyermeki magatartás alakulása szempontjából minta értékű.

Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé és vonzóvá tesszük, egyéni sajátosságait figyelembe véve.

A gyermekek együttneveléséhez meg kell nyerni a szülők bizalmát, meg kell ismerni a gyermek egyéni jellemzőit.

Az eltérő képességű és tulajdonságú társak elfogadására neveljük őket.

Nevelésünk során a felnőtt-gyermek kapcsolatában a bátorító nevelés pontjait érvényesítjük.

Utasítás helyett, a gyermeket meghallgatva, tereljük más irányba tevékenységét.

Elvárásainkat röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg.

Az óvónő többszöri határátlépés, esetén változtat nevelési módszerein. A gyermeknek biztosítson választási és javítási lehetőséget biztosít, segíti a konfliktusok kiküszöbölését egyéni meghallgatásokkal.

Az agresszivitás, negatív viselkedés ne kapjon kiemelt figyelmet.

A bátorító nevelés elveit az információs táblán a gyermekek szülei láthatják, melyből egy pontot évente kiemelten kezelünk.

A humor, a vidámság segít leküzdeni a nehézségeket. Arra törekszünk, hogy óvodásaink vidáman, felszabadultan töltsék napjaikat.

Feladatunk, a gyermekbarátságok alakítása. A félévenkénti szociometriai felmérés irányt mutat számunkra a gyermekek társas kapcsolatait illetően.

A társas kapcsolatok kialakulását, a közösség összeforrottságát közös élményekkel, tevékenységekkel segítjük.

A közös együttlétek megerősítenek olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség,). Elősegítve akaratának ezen belül (önállóságának, türelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának fejlődését), szokás- és normarendszerének megalapozását.

▪ A különbözőségek elfogadására nevelés

Óvodánk közössége az eltérő szociális környezetből érkező gyermekek számára modellt nyújt a helyes magatartási, viselkedési, alkalmazkodási szokások kialakításához.

Viselkedés kultúrájukat egyéni fejlesztésekkel, buzdítással, dicsérettel formáljuk.

Arra törekszünk, hogy tevékenységeikben a kis sikernek is örülni tudjanak.

Igényeljük a társakat, a közösséget.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez.

Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben is kifejezik.

- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok betartására.
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak.
- Egymás közötti konfliktusait próbálják feloldani.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- A csoportba érkező vendégeket szívesen fogadják.
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen végighallgatni a felnőtteket és társaikat.
- A közösségért szívesen dolgoznak, megkezdett munkájukat befejezik.
- Éretté válnak az iskolába lépésre.

Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés az óvodai változatos tevékenységeken keresztül, az ismeret és kultúra átadás hatásrendszerében valósul meg az óvodai nevelési módszerek segítségével, melyben elsősorban a gyermek szabad játékára támaszkodunk. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció fejlődésével. A kommunikáció kiemelt jelentőségű a társas kapcsolatokban. Célja a kapcsolat felvétele az információ eljuttatása a másikkhoz. A gyermekek kommunikációs képességeinek fejlődéséhez elengedhetetlen az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak személyes példa adása mintaszerű beszéde. Fontos, hogy odafigyeljünk, a gyermekre meghallhassuk, vele kommunikációs helyzeteket teremtsünk. Ösztönöznünk kell a gyermekeket az egymás közötti beszédre érzelmeik metakommunikatív módon történő kifejezésére.(gesztusok, arckifejezések, testtartások) Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi formában megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a gyermekek kommunikációjának alakítása során a beszélő környezettel a helyes mintaadással és szabály közvetítéssel (javíthatás elkerülésével) az óvodai nevelés egészében jelen van. A gyermekek beszéd és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben. Az óvodai tevékenységek pl. a gondozás fokozzák a gyermekek beszéd aktivitását, melyben folyamatos a felnőtt-gyermek közötti párbeszéd. A bensőséges együtt létben kialakul a beszélgetés bemutatás, a különféle beszédformák bemutatása, szófordulatok alkalmazása. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Fontos, hogy kiépítsük a gyermek családjával azt a kölcsönös bizalomra épülő intervenciós gyakorlatot, melyben a család szokásait, sajátosságait, szociokulturális hátterét megismerve keressük meg a segítségnyújtás legmegfelelőbb módját. A sikeres kapcsolat felvétel és kommunikáció lényege, hogy legyünk mindig kezdeményezők, nyitottak, megértők, a különbözőségek elfogadására alkalmasak, segítőkészek, tapintatosak. A család nyelvi szocializációs háttere befolyásolja a gyermek

ismeretszerzési stratégiáit, azok sikerességét, ezért óvodai nevelésünknek igen nagy jelentősége van a hátrányok leküzdésében, de az előnyök kihasználásában a kiemelt adottságok ápolásában is. A gyermekeknek a művészetekkel való találkozása is számos lehetőséget ad a kommunikáció fejlesztésére hiszen már maga a tevékenység önmagában is örömet okoz, sikerélményhez juttatja a gyermeket oldja feszültségét. A gyermek miközben alkot befogadóvá is válik tevékenységét gyakran kíséri beszéddel (kérdez, kommentál, magyaráz). Mit teszünk óvodásaink anyanyelvi, értelmi nevelésének fejlesztéséért?

- olyan szeretetteljes elfogadó biztonságos légkört alakítunk ki, melyben a gyermekek bátran elmondják gondolataikat.
- Változatos tevékenységeket szervezünk melyben bővítjük a gyermekek meglévő ismereteit, tapasztalatait.
- Alkalmazzuk a sokoldalú tapasztalat szerzést, a cselekedve tanulást előhívjuk a szerzett élményeket.
- Építünk a gyerekek érdeklődésére, kíváncsiságára, ébren tartjuk motiváltságukat.
- Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességszintjét, fejlesztési feladatainkat ezek szerint tervezzük.
- A gyermeki kérdéseket nem hagyjuk válasz nélkül
- Kommunikációs helyzeteket teremtünk felkeltjük a gyermekek beszédkedvét
- Játékokat tervezünk a gyermekek szókincsének gyarapítására
- Játékba iktatjuk megismertetjük a metakommunikációs eszköztárat
- Biztosítjuk a hátránnyal érkező gyerekek differenciált fejlesztését
- A jól érthető, helyes, tiszta beszédre mintát adunk.
- Az egységes pedagógiai szakszolgálat munkatársai évente elvégzik a tanköteles korba lépő gyermekek beszédhibáinak diagnosztikus szűrését
- A gyermekek fejlesztését logopédus végzi.
- A beszéd fogyatékkal rendelkező SNI gyerekek is szakszerű ellátásban részesülnek
- Nyelv- és beszédművelő óvodapedagógusok végzik az 5 évesek preventív fejlesztését, valamint a 6 évesek kommunikációs képességeinek alakítását
- Gyakran konzultálunk a logopédussal segítjük munkáját
- Réteg szülői értekezleteket és nyitott órákat szervezünk.
- Az évszaki projektekbe anyanyelvi játékokat tervezünk.
- Elkészítjük az anyanyelvi játékok gyűjteményét
- Ütemezett tervszerű játékos fejlesztést valósítunk meg a mindennapi gyakorlatban
- Az egyéni verstanítás módszerét alkalmazzuk
- A mese feldolgozást dramatikus játékokkal segítjük, a gyerekeket ösztönözzük az önálló mesealkotásra támaszkodunk improvizációs képességeikre

- A hangtévesztéssel beszélő gyermekeket is beszédre ösztönözzük, a társaikat segítjük különbözőségük elfogadásában
- Kiemeltnek tartjuk a közvetlen felnőtt-gyermek kapcsolat kialakítását, melyben meghatározó a felnőtt minta, természetes a javíthatás nélküli korrekció

Az óvodapedagógus a napi tevékenységek során segítséget tud nyújtani a gyerekek beszédészlelés és/vagy beszédértés problémáinak leküzdésében is. A beszédészlelés a beszédhangok és hangkapcsolatok felismerését jelenti. A hangok sorrendjének sorba rakásával juthatunk el a hallott szóhoz. A kisebb gyermekek megtanulják azonosítani a hangokat hangkapcsolatokat a nagyobb gyermekek képesek lesznek a hangok helyének észlelésére a hangsorban. A pontos észlelés elősegíti az új hangok felismerését, felidézését, a gyermek szókincse gyarapszik.

Óvodáskorban fontos a beszédfeldolgozás folyamatának elősegítése is.

A beszédértés szintjei:

- szóértés: a gyermek megtudja ismételni a hallott szót és tisztában van a jelentésével
- mondatértés: a hallott szavakat szószerkezetté kapcsolja össze
- szövegértés: logikai kapcsolatok, összefüggések megértését jelenti

Óvodásaink többsége szociálisan hátrányos környezetből érkezik, ami gyakran párosul a gyermekek kommunikációs nehézségeivel is. Tapasztalatunk, hogy a gyermekek szó megtalálási nehézséggel küzdenek, szókincsük szűk, eleinte nem érdekli őket a mese, beszédfejlődésük megkésett, nehezen tanulják a verseket, nem érdeklődők, esetleg magatartási problémával is küzdenek. A beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztésében, a fokozatosságra, folyamatosságra, fejlesztés tekintetében a mindennapi tevékenységekbe ágyazásra törekszünk.

3.5. Az óvoda csoportszerkezete

Az óvoda csoportjait az azonos életkorú gyermekek egy csoportba helyezésével, részben osztott illetve vegyes csoportok létrehozásával alakítjuk ki. Testületünk minden szervezeti forma előnyeit kihasználja.

Óvónőink a gyermekekkel felmenő rendszerben foglalkoznak, melyben figyelemmel kísérhetik a gyermekek 3-4 éven át tartó fejlődését.

4. A tevékenységek kerete

Évszakok – ünnepek – hagyományok – jeles napok

Nevelési folyamatunk alapritmusát az évszakok változásai adják, melyet ünnepekkel, eseményekkel, hagyományokkal, jeles napokkal színesítünk.

Az őszi jeles napjai és kapcsolódó tevékenységei

<p>Őszi ovigaléria és évszaki hangverseny Községi őszi rendezvények</p>	<p><u>A nyári élmények felidézése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A nyár elmúlása – élményszerző séták kirándulások - költöző madarak lakhelyének látogatása <p><u>Az őszi évszak jellemzőinek megfigyelése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Őszi kincsek gyűjtése, felhasználása <ul style="list-style-type: none"> - természetsarok gazdagítása - évszaki album készítése - Látogatás az őszi piacon – vásárlás - Savanyítás – befőzés télire – kóstolás - Határszemle lovas kocsin – kukoricatörés – fosztás – termésgyűjtés - Látogatás az őszi parkokba, kertekbe - Szüretelés – mustkészítés - Dióverés – diótörés – barkácsolás - Levélsöprés – környezetszépítés <p><u>Október 4. – állatok világnapja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - állatok csoportosítása - ismerkedés az általunk kevésbé ismert állatokkal (DVD, Enciklopédia) <p><u>„Gondolkodj egészségesen!” – egészségvédelmi programok</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - egészséghét – zöldség és gyümölcssaláta készítés <p><u>Közlekedés – elemi közlekedési szabályok megismertetése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - a közlekedési eszközök megismerése - utazás vonaton, autóbusszon
---	--

Téli jeles napjai és kapcsolódó tevékenységei

<p>Téli ovigaléria és évszaki hangverseny Mikulás váró Adventi készülődés</p>	<p><u>A tél ünnepei:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mikulás várás - Adventi készülődés a családokkal <ul style="list-style-type: none"> - Mézeskalácssütés, díszítés, ajándékkészítés,
---	--

Karácsonyfa fényei Farsang – Vidámság napja	játék és kézműves foglalkozások a szülőkkel, nyugdíjasokkal - Óvodai Betlehem felállítása – nézegetése - történetek - A karácsonyfa fényei – ünnepköszöntő a gyermekkel, vendégekkel - Az óvónők kórusának karácsonyi énekei <u>A tél jellemzőinek megfigyelése:</u> - Téli játékok, megfigyelések, sport a hóban - kíséreltetgetés a hóval, jéggel - Téli albumkészítés, képek nézegetése - Gondoskodás a madarokról – madáreleség készítés – madarak megismerése – gondoskodás - A vidámság napja – farsangi mulatság a szülőkkel - táncház - Rügyeztetés – csíráztatás a természet sarokban
---	---

Tavaszi jeles napjai és kapcsolódó tevékenységei

Március 15. Húsvétváró Verselő óvodások napja Föld napja Anyák köszöntése Madarak fák napja Tavaszi ovi galéria és évszaki hangverseny Iskolanyitogató Gyermeknap Nagycsoportosok búcsúja	<u>A természet ébredésének megfigyelése</u> - Kirándulások a szabadban - A „Mi fánk” – évszakonkénti változásai - Tavaszi albumkészítés, képek nézegetése - A költöző madarak megérkezése – fészeklátogatás - „Kokárdás ünnep” - Ünnepi megemlékezés versekkel, táncokkal - zászló és kokárdakészítés - Húsvéti előkészületek – játék és kézműves foglalkozások a szülőkkel - Locsolóvers tanulás - Verselő óvodások napja – költészet napi események vendégekkel - kedvenc versek mondókák bemutatása - Látogatás a könyvtárba – olvasóvá nevelés - Föld napja - Gyűjtő programok – szelektív
--	--

	<p>hulladékgyűjtés megismertetése – újrahasznosítás megismertetése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy gyermek – egy szülő – egy virág – környezetszépítés – virágszigetek gondozása a szülőkkel <p>- Tavaszi ovi galéria és évszaki hangverseny</p> <p>- Anyák köszöntése – bensőséges ünnep a csoportokban az édesanyákkal, nagymamákkal</p> <p>- Madarak fák napja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Madárhangok megfigyelése - Szabadtéri kirándulások, sport rendezvények, gyermeknap programok <p>- Iskolanyitogató – együtt a padban</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagycsoportosok látogatása az első osztályban - a gyermekek ismerkedése a tanítóknál (közös játék, beszélgetés az óvodában) <p>- Nagycsoportosok búcsúja</p> <ul style="list-style-type: none"> - közösen átélt élmények felelevenítése a szülőkkel
--	--

Nyári programok, események

Közös kirándulások, élmények	<ul style="list-style-type: none"> - Játékok, szabad mozgások, sportok - Gyümölcskóstolás - Virágszigetek gondozása - Homok vár építés – kiegészítő kellékek készítése - Vízhez szoktatás – tusolás, vizes játékok - Terepgyakorlat – bogarak megfigyelése, növény- és állathatározás - Virág koszorú – virágszőnyeg készítés - Települési programok látogatása - Kiállítások megtekintése - Az év eseményeinek, élményeinek felidézése – videofilm és képnézegetés
---------------------------------	---

Egyéb témák – tevékenységek

- Lakóhelyünk ismerete – Jászladány intézményei, terei, épületei, nevezetességei, alkotásai
- Háziállatok – látogatás az állatok lakhelyére
- Vadon élő állatok –, videofilm, DVD vetítés, enciklopédia
- Vizek, óceánok élővilága – videofilm
- „Ismerd meg önmagad” – testrészek, érzékszervek megismertetése játékosan – saját testen való tájékozódás – saját testhez viszonyítás
- „Az én családom” — képek nézegetése a család tagokról – a családtagok feladatai – munkája, feladata
- „Adataim” – név – születési hely, idő – lakcím – szülők neve
- Az idő múlása – évszakok, napszakok, hónapok, a hét napjai

5. Programunk tevékenységformái

5.1. Játék, játékba integrált tanulás

Játék, mint a gyermek legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, amelyre jellemző az önkéntesség, önállóság, kezdeményezés és aktivitás.

Programunk alapelve: a gyermekek számára biztosítjuk a belülről indított és vezérelt játék lehetőségét. Az óvodába lépést követően a gondozás, érzelmi, és szociális feladatokat követően legfontosabb a játékban kialakítandó szokások megalapozása. (egymás mellett és egymással való játék, játékhelyek, a játékeszközök felhasználása). Fontos az óvónő modellnyújtó szerepe, feltételteremtő tevékenysége, a gyermekek szabad játékának biztosításához, amely a kisgyermek elemi pszichikus feltétele. A gyermek spontán és örömteli játékába csak kérésre kapcsolódunk be. Szerepet vállalunk mellyel mintát adunk a személyiség jegyek megformálásához. Megfigyelői, figyelemmel kísérői vagyunk a gyermek játékának, ha szükséges közbe lépünk, segítjük a gyerekek kommunikációját, az egymás közötti kapcsolatok alakítását. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában újra éli, mely gondolkodásra, probléma megoldásra ösztönzi. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé, amely a pozitív tulajdonságok megerősítését és az agresszió, a negatív cselekedetek háttérbe kerülését segíti elő. Óvodásaink tulajdonságait, képességeit játékaik során ismerjük meg. Elvünk, hogy minden gyermek a saját

képességeihez mérten fejlődik. Minden gyermek másban ügyes, másban igényel fejlesztést. Biztosítjuk a játékhoz szükséges kreatív alkotó légkört, ahol a gyermek szabadon dönthet arról kivel, mivel, mit és meddig játszik. A különböző játék fajták megismerésében mintát, segítséget adunk a gyermeknek azért, hogy később önállóan tudja alkalmazni a szabályokat, kezelni az eszközöket. A játékban fegyelmező erőként hat a gyermek tevékenységgel való lefoglalása. Lehetőséget adunk a barkácsolásra, az önállóan létrehozott játékokra, mert így, a konstruálás, az érdekes technikák alkalmazása elvezeti a gyermeket az „én készítettem” öröméhez.

Célunk, hogy a játék a gyermek tevékenységi vágyára, természetes kíváncsiságára épüljön és a tapasztalatok többszöri átélésével minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon.

Feladataink:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása, élmények feldolgozása
- A játékfajták tartalmának gazdagítása a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- Az óvónő játéksegítő módszerei
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban.

▪ A játékhoz szükséges feltételek biztosítása, élmények feldolgozása

Nyugodt, biztonságos légkörrel elősegítjük, hogy a gyermek szabadon dönthessen arról, kivel játszik, milyen játékot választ, milyen eszközöket használ ehhez, melyik helyen és mennyi ideig játsza játékát. Az oldott, nyugodt légkör kreativitásra, alkotásra ösztönzi a gyermeket.

A játékhoz szükséges helyet az állandó, és alakított kuckók létrehozásával, időt a folyamatos napirend és a játékba integrált tanulás szervezésével tesszük lehetővé. Biztosítjuk, hogy a gyerekek összefüggően a játékok elrakása nélkül, a tervezett tevékenységnek megfelelően, minél több időt tölthessenek szabad játékkal.

A gyermekek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy a különböző tevékenységek elkülönülhessenek egymástól. /mesesarok, babakonyha, kézműves sarok, a zenei tevékenység, a mozgás tere, udvari játékok/

Arra törekszünk, hogy a játékidő minél hosszabb és zavartalanabb legyen. A játéktevékenységet az étkezések, önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítja meg.

A szabadban töltött játékidőt a feltételek megléte esetén növeljük.

Arra törekszünk, hogy játékeszközeink olyanok legyenek, melyek kreativitásra, alkotásra ösztönöznek, fejlesztik a gyermekek különböző képességeit, esztétikusak, tisztán tarthatók, keltsék fel a gyermekek érdeklődését, csináljanak kedvet a játékhoz.

Az udvaron az udvari játékok sokféleségével biztosítjuk a gyermekek szabad nagymozgását, választási lehetőségét.

▪ **A játékfajták tartalmának gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével**

A játék tartalmának gazdagítása érdekében lehetőséget adunk a tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett élmények újbóli átéléséhez.

A gyermekek játékában megjelenő negatív tapasztalatok, érzelmek, feszültségek feloldásához segítséget nyújtunk.

A **gyakorló játék** során a gyermekeknek lehetőséget adunk az önálló próbálkozásra, a játékeszközök rendezgetésére asztalon, szőnyegen.

Összerakásuk, szétszedésük, illesztgetésük fejleszti látásukat, hallásukat, tapintásukat, összerendezettebbé teszi, finomítja mozgásukat. A véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHA” élmény a felfedezés örömét jelenti.

A **szerepjáték** már a kisebbeknél is lehetőséget ad a pozitív és negatív élmények kijátszására.

Az óvónői minta segíti a különböző kapcsolatok kialakítását, a „mintha” helyzetek megteremtését.

A gyermekek a felnőtt minta utánzása révén tanulnak meg alkalmazkodni társaikhoz, az egyes élethelyzetekhez.

A szerepjátékok eszközeit könnyen elérhető helyen, esztétikus kosarakban tároljuk.

A **dramatizálásnak, bábozásnak** a többször átélt meseélmény az alapja a dramatizálásnak, bábozásnak.

Az egyszerű mesék megjelenítésében a gyerekek számára modellet nyújtunk a szereplők megformálásához.

Érdeklődést felkeltő bábjátékkal, kedvenc bábok kiválasztásával kedvet ébresztünk a gyermekek bábjátékához.

A **konstrukciós játék** általa fejlesszük a gyermek kreativitását, értelmi képességét. A sokféle formájú, színű eszközök segítik az elmélyült, alkotó játékot. Az **építő játékkal** bonyolultabb formák, tárgyak, alkotások létrehozását segítjük elő.

A **szabályjáték** lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunknak tartjuk, hogy a csoport fejlettségi szintjének megfelelő szabályjátékokkal ismertessük meg óvodásainkat, melyeket később önállóan is alkalmazni tudnak.

Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok hozzájáruljanak a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, értelmi képességeik fejlesztéséhez.

▪ **Az óvónő játéksegítő módszerei**

A játékban kiemelten fontos az óvónő szerepe, aki mindig készen áll az együttműködésre, segítségnyújtásra, felvetődő problémák megoldására.

Segítségnyújtása akkor fejlesztő, ha az olyan szintű és mértékű, amilyenre a gyermekeknek szüksége van.

A gyermek nyugodt játéka esetén az óvónő irányítása játékot követő, szemlélő, cselekvése mintául szolgáló.

Törekszünk a gyermekek pozitív megnyilvánulásainak kiemelésére.

Segítjük a különböző fejlettségi szintű gyermekek együttjátzását, az önálló konfliktusmegoldást.

Beavatkozunk a durva, egymás testi épségét veszélyeztető játékba.

A játékban igyekszünk minden gyermeket minél jobban megismerni. Tudnunk kell, hogy

- mi a kedvenc játékszere,
- milyen hosszú ideig képes azzal játszani,
- mi az, amit nem próbál ki sosem,
- vannak-e olyan társai, akikkel gyakran kerül konfliktushelyzetbe,
- melyik játékirányítási módszert fogadja el leginkább?

Lényegesnek tartjuk, hogy a gyermekek önmagukhoz mérten fejlődjenek.

Valljuk, hogy mindenki valamiben jó. A kisebb eredmények megerősítésével újabb próbálkozásokra, sikerekre ösztönözzük őket.

▪ **A gyermekek beszédkésztség fejlesztése a játékban.**

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, párbeszéd kialakítására.

Az óvónő beszéde, kifejezései, szókinccse modellértékű.

Az ő mimikáját, hanglejtését, hangerejét utánozza a gyermek.

A hangszín, hangerő alkalmazását a szerep-, báb-, és dramatikus játékban gyakorolhatják.

Az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok lehetőséget adnak a helyes artikulációhoz, szókinccs gyarapításához, kifejezőkészség fejlesztéséhez

/hangutánzó játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, légzéstechnika, szinonímakereső játék stb./

Az erőszakmentes kommunikáció megalapozását, belsővé válását már óvodáskorban el kell kezdenünk. Olyan kompetenciák alakítására törekszünk, mint az

- önérvényesítés, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása mellett
- érzelmek kifejezésének képessége
- beszédfigyelem kialakítása

Óvodai nevelésünkben a játékos kezdeményezések a legcélravezetőbbek a megfelelő kommunikációs kompetenciák kialakításához. A mindennapok játékaiban előtérbe helyezzük a csoportépítő, csoportot összehangoló játékokat.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttjátszani-
- Játékaikban meghatározó a szerepjáték.
- Ismert meséket többször dramatizálnak, báboznak.
- Bonyolultabb építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására.
- Igényükké válik a társakkal való együttműködés
- Viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok.
- Bátran nyilvánítanak véleményt, beszédük kultúrált, érthető.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás lehetőségei – a játékba integrált tanulás

Programunkban a tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, mely szerint tanulásnak tekinthetők mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítása, melyek a gyermekek érzelmi és akarati tulajdonságainak fejlődését, kialakítását elősegítik.

Az **óvodai tanulás** a gyermekek élményeire, tapasztalataira, tevékenységeire, kíváncsiságára épül, melynek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Meghatározónak tartjuk a helyi adottságokat /esetünkben a falusi környezetet/. Játék közben a gyermek problémákkal kerül szembe, melyet próbál többféleképpen megoldani. Ezáltal fejlődik értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, személete, gondolkodása.

A **játékba integrált tanulás** azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenységek játékidőben zajlanak, a játékból indulnak ki és oda térnek vissza, lehetőség szerint a játékok elrakása nélkül /kivétel, a szervezett mozgástevékenység/.

Az egyéni képességekhez mért fejlesztést ebben a formában tartjuk eredményesnek.

Az **utánzásos tanulási** formában kiemelt az óvónő példaértékű tevékenysége, magatartása, majd a társak szerepe.

Az óvodapedagógus csoportját ismerve, az adott témához és szituációhoz igazodva maga választja meg a tevékenykedtetés formáját.

A kötetlen, **mikro/kis csoportos fejlesztések** alkalmával a kötetlenség fontos, de benne tudatosan, tervezett módon történik a fejlesztés.

Nagyobb gyermekeknél már alkalmazzuk a **kötelező tanulási formát** is – a szándékos figyelem, a kitartás, a türelem, önfegyelem fejlesztéséhez – az iskolakészültség kialakításához.

A folyamatos és alkalmi megfigyelések, a sok cselekvés, sokoldalú érzékelés biztosításával kívánjuk elérni a belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést.

Módszereinket a tanuláshoz úgy választjuk meg, hogy alkalmazkodunk a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődéséhez, az adott szituációhoz.

Biztosítjuk a felfedezés, a ráébredés, elemezgetés örömét. A szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását évszaki projekteken tervezzük meg. Információs tábláinkon a szülőknek tájékoztatást adunk az aktuális témákról, melyet piktogramokkal jelölünk. Az együttnevelés érdekében rajzos diagramokon információkat közvetítünk a gyermekek tanulásának eredményeiről.

Programunkban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéni fejlesztés, mely probléma- és feladatmegoldás lehetőségét kínálja a gyermek számára.

A gyermekek otthoni élményeinek meghallgatásával, óvodai és otthoni megbízatások adásával, szülők, nagyszülők bevonásával, az önállóság növelésével, az önértékelés alakításával tesszük tartalmassá óvodásaink tevékenységeit.

A gyermekek önbizalmának növelését a pozitív cselekedetek kiemelésével, a mindennapok dicsérteivel, buzdításaival segítjük.

5.2. Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék

A tevékenység célja: a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyek megalapozása, csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

A mindennapi meséléssel biztosítjuk a kisgyermekek lelki nyugalmát, békéjét, kiegyensúlyozottságát.

Feladataink:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban kedvelt jellegzetes formák /mesélés, verseslés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok/ biztosítása
- Érzelmi ráhangolás meseélmény befogadására
- A gyerekek nyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel

▪ A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

Az esztétikai élményt művészi értékű irodalmi alkotások válogatásával biztosítjuk.

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze.

A gyermekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. A lírai versek bemutatásával segítjük a költői képek, környezet, természet szépségének felfedezését. Az új verseket a gyermekek élményeihez, tevékenységeihez, évszakokhoz kapcsolva választjuk meg. Megismertetjük a gyerekekkel a vidám, humoros verseket, a magyar népköltészet ritmusélményt nyújtó verseit.

Olyan meséket választunk, melyeknek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

Helyet adunk a mai magyar írók modern meséinek, valamint megismertetjük őket a cigány kultúrához tartozó irodalmi művekkel.

A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve a népmeséken át, a klasszikus, és tündérmesék mellett megjelennek a novellisztikus-realisztikus történetek, tréfás mesék.

Meseregényeket folytatásokban olvasunk fel.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját **közmondással** erősítjük meg.

Előadasmódunkban is törekszünk az igényességre, arra, hogy átlelkesítően, élményszerűen közvetítsük a gyermekek felé a mesei tartalmakat, melynek hatására a gyermekek igénylik, várják a mesét. Ennek következtében formálódik a gyermekek mágikus, csodákkal teli világképe.

Segítségünkkel megjelenítenek ismert meséket, élményeket, befejeznek megkezdett meséket.

▪ A 3-6-7 éves korban kedvelt jellegzetes formák biztosítása

A mese minden nap megjelenik az óvodában. Minden óvónő maga alakítja ki azt a szimbólumrendszert /zenei szignál, gyertyafény, mesepárna stb./, amellyel a mesesarokba csalogatja óvodásait. A gyerekek mágikus és csodákkal teli világának kialakulását segítik elő a meseláda kincsei.

A tevékenység befejezését a gyertya elfújása, az óvónő meséhez kapcsolódó verse vagy éneke jelenti.

A mese önálló befejezése, kitalált mese alkotása a gyermekek fantáziáját gazdagítja (a mi mesénk). Az előző évek során kialakult mesetudatuk, ezért szívesen hallgatják a ismert meséket. Igényükké válik a folytatásos mesék hallgatása. Ösztönözzük a gyerekeket az önálló mesemondásra, kitalált mesék folytatására.

A délutáni pihenés előtt igyekszünk olyan mesét választani, ami érzelmileg megnyugtatja a gyermekeket.

A gyermekek meseélményeiket vizuális tevékenységeikben is újra élik.

Az óvodába kerülő **3-4 éves** gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódnak. A beszoktatás időszakában „az én mondókám” segíti a kisgyermekek személyes kötődését, esztétikai élményeinek kialakulását. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok nagy élvezetet jelentenek a gyermeknek, mert a felnőtt ölében teljes biztonságérzetben hallgathatják, melynek többszöri átélése erősíti az óvónő – gyermek közötti kapcsolat mélyülését.

Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyerekekkel együtt sokszor ismételtetjük az állathívogatókat, kiolvasókat, hangutánzó mondókákat mozgással kísérvé.

Az egyszerű állatmesékkel fokozatosan hozzászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatásához, a későbbi dramatikus feldolgozáshoz.

Programunk azzal segíti elő a meseélmények többszöri átélését, hogy egy mesét kéthetes ciklusban „tartunk életben”, azért, hogy azt a gyermekek minél jobban elsajátíthassák és önállóan is képesek legyenek annak eljátszására, elmondására. Rövid, ötletes, párbeszédes jelenetekkel ébresztünk kedvet a bábozáshoz. A bábozást, mint módszert rendszeresen alkalmazzuk meseciklusokban. A mese élményen túl a gyermekek megfigyelik, hogyan kell a bábokkal bánni. A gyermekek a játékidőben bármikor elővehetik a bábokat.

A dramatikus játékhoz jelképes kellékeket használunk, ami elősegíti a képzeleti képek előhívását, a meséhez való kötődést. Az óvodapedagógusok az óvoda ünnepein, rendezvényein alkalmanként bábjátékkal kedveskednek a gyermekeknek.

A **kiscsoportos gyermekekkel** 10 - 12 mondókát, 5 – 6 verset és 8 - 10 új mesét ismerttetünk meg, melyet többször ismételtetünk.

A 3 - 4 éves gyermekekben a rendszeres mesélés, verselés hatására alakul ki a vers, és a mese szeretete.

A **4-5 éves gyermekkel** 6 - 8 új mondókát, 5-6 rövid verset, 10-12 új mesét ismertetünk meg.

Az **5-6-7 éves gyermekeknél** minden lehetőséget megragadunk a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére.

Ismételgetjük az előző évben tanult verseket, mondókákat.

A nevelési év során 10 – 12 új verssel és 10 – 14 új mesével ismertetjük meg a gyerekeket.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek kevés verset tanuljanak meg, de jó hangsúlyozással, érthetően, ügyelve a tiszta ejtésre tudják azt elmondani. Kerüljük a kórusban szavaltatást és az éneklő hanglejtést.

A költészet napjához kapcsolódva a „Verselő óvodások” napján bemutathatják kedvenc verseiket, mondókáikat. Ezzel az eseménnyel is elmélyítjük a gyermekek irodalmi alkotásokhoz való kötődését.

▪ A gyerekek nyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok.

Ezen keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást, a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermek megfelelő artikulációja. A gyermekek a versekből, mesékből sok új fogalmat ismernek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, az önálló versmondásra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat egyénileg is.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és társaiknak, és a maguk szórakoztatására.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-16 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek, mondókák elmondására.

5.3. Ének, énekes játékok, gyermektánc

A **zenei nevelés célja:** a közös éneklés, a közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése,

esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket, művészet iránti fogékonyságukat.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, az életkornak és az adott csoport képességszintjének, fejlettségének megfelelő válogatása
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A gyerekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal

- **A felhasznált zenei anyagok igényes, az életkornak és az adott csoport képességszintjének, fejlettségének megfelelő válogatása**

Óvodai zenei nevelésünkben

- környezet hangjainak megfigyeltetését,
- ölbeli játékok
- a népi gyermekdalok
- az együttes éneklés, zenélés
- a gyermektáncok
- a közösen énekelt dalos játékok élményét nyújtjuk.

Az óvodai nevelés során a gyermekeket mondókákkal, énekes játékokkal, komponált gyermekdalokkal ismertetjük meg.

3-4 éves korban főleg ölbeli játékokat ismertetünk meg, melyeket felnőttekkel játszanak. A szeretet-kapcsolat, biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme az arc-, kéz-, ujj és lovagoltató játék.

Álló helyzetben, játékos mozdulatokkal kísért, 4-5 hangból álló énekes játékokat játszunk. Komponált dalokat ünnepek köszöntésére tanulunk.

A 4-5 éves gyermekek zenei ismereteit mondókákkal, énekes játékokkal bővítjük. Megismertetjük őket a csigavonallal, hullámvonallal, a szerepcserére épülő játékokkal.

Az énekes játékok alkalmasak a gyermek mozgásának fejlesztésére.

Az alkalmi dalokat utánzó mozgásokkal kísérjük.

Az 5-6 éves gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni.

A zenehallgatáshoz olyan műveket válogatunk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt, emellett olyan zenei műveket is válogatunk, melyekkel ápoljuk az etnikai kisebbségi gyerekek zenei hagyományait és

kultúráját. Törekszünk az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások bemutatására is. Többször énekelünk népdalokat, de felhasználjuk más népek dalait, a magyar komponált műzenét, altatókat és klasszikus műzenét is.

A zenei élményt növeljük hangszeres játékkal.

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének

▪ **A 3-6-7 éves korban megjelenő hagyományos zenei tartalmak biztosítása**

A **3-4 éves gyermekekkel** megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 8 - 10 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók.

Játék közben megismertetjük a zenei alapfogalmakat. Beszélünk, mondókázunk, énekelünk hangosan és halkán. Megfigyeljük a csendet, a környezet- és egymás hangjait, a dallamjátszó hangszerek hangszínét.

Változatos mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést.

A gyermekeket a csoportban kialakított szokás alapján hívogatjuk a mikrocsoportos tevékenységbe.

Énekes előadásunkkal felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolva nyújtunk zenehallgatási élményt.

A közös éneklésbe, hangszeres játékba bevonjuk a zene iránt érdeklődő, hangszeren játszani tudó szülőket, iskolás gyermekeket, kiknek produkcióját az évszaki hangversenyeken élvezettel hallgathatják.

A **4-5 éves gyermekekkel** megismertetünk 4-5 új mondókát és 8 - 12 új gyermekdalt. Ismételtetjük a már korábban tanult dalokat is.

Az énekes játékok közül már nehezebbeket is válogatunk, pl. szerepcserés, párvalasztó, sorgyarapító játékok stb.

A tiszta éneklés kialakítását önálló és mikrocsoportos énekléssel segítjük.

A halkabb-hangosabb, magasabb-mélyebb éneklést egyénileg gyakorolják.

Ritmushangszerekkel ismételtetjük az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a mondókák, dalok ritmusát. Lehetőséget adunk arra, hogy a mikrocsoportban átélt élményeiket újra játszassák a zene sarokban.

Biztosítjuk a különböző tevékenységekhez kapcsolt mindennapi zenei élményt.

Az **5-6-7 éves gyermekekkel** megismertetünk 4-7 új mondókát 12-14 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő mūdalt.

Ebben a korban már bonyolultabb játékokat választunk, pl. párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékok, ami ennek a korosztálynak a néptánca is. Az énekes játékok kiválóan alkalmasak a gyermekek társas kapcsolatainak alakítására, általa megtanulhatják egymás elfogadását, tiszteletét. Mélyíthetjük pozitív tulajdonságaikat, érzelmeiket.

Az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű tánclépésekkel variáljuk, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak /táncház/, ezzel is elősegítve a hagyományok megismerését, ápolását.

A gyerekek tiszta éneklését egyre több egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokat összekapcsoljuk a tempóváltoztatással, dallambújtatással.

A gyerekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A gyermekeknek lehetőséget adunk az egyszerűbb hangszereken való játékra, (metallofon), zenei alkotókészségük fejlesztésére, a zenei képességfejlesztő játékok újra játszására. A zenei képességfejlesztő játékokat egy hétre tervezzük.

A zenei térben mikrocsoportos formában közvetve kötelezően egyszerre csak 5 gyermekkel foglalkozunk, mely addig folytatódik míg mindenki részt nem vesz a fejlesztésben. Ebben a munkaformában mód nyílik az egyéni segítségadásra, a gyermek zenei képességeiről, a fejlesztés eredményéről pontos információval rendelkezünk.

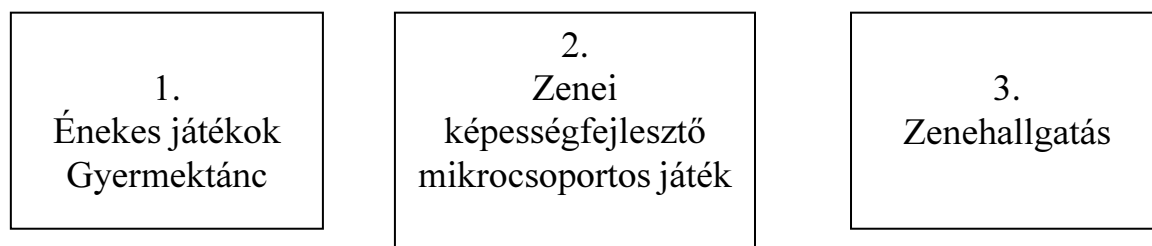
A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat keresünk és elhelyezzük a zenepolcon vagy falon. Ezek segítenek a tanult dalok felidézésében.

Zenei nevelésünk alapelve, hogy óvodásaink az önfeledt, jó hangulatú együttjátszásban megérezhessék a zene léleknevelő hatását.

▪ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek zenei fejlesztése egy új rendszerben történik.

Az alternatív programunk a klasszikus énekfoglalkozást – a zenei funkciók szerint – három részre bontotta.

A zenei nevelést kötött és közvetve kötelező formában szervezzük.

A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában tartjuk, ahol a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben dolgozhatunk.

Az énekes játékokat kötött jelleggel az udvaron, rossz idő esetén a szobában levegőzés előtt tartjuk. Így biztosítjuk az önfeledt, élmény teli játékot.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk.

Jeles napokhoz, évszakokhoz kapcsolódó zenei élményeket az évszaki hangversenyeken biztosítunk.

- **A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal**

A gyerekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek.

A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését.

A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéreztetni a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. Az egyéni és közös éneklés, mondókázgatás, zenére végzett társas mozdulatok komplexen kínálják a beszéd és kommunikációs nevelés lehetőségeit. Az énekes játékok lehetővé teszik a különböző grammatikai megoldások választékos kifejezések, párbeszéd, a dramatizálás gyakorlását. A ritmikus szövegnek, dallamnak jótékony hatása van a beszéd belső szerveződésére, az együttes mozgásra – ezáltal az éneklés nagy jelentőséggel bír:

- a beszédszervek koordinált mozgásában
- a hangzók helyes megformálásában
- a beszédtechnika kialakításában
- a fogalomalkotásban
- a gyermekek szókincsének gyarapításában

A magyar népköltészet szövegeiből is sok szimbolikus kifejezést megismerhetnek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyerekek gátítások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Saját kedvtelésből tudnak rögtönözni ritmust, kitalálni dallamot.
- Szívesen énekelgetnek játék közben

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér-, forma-, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az ovi-galéria programja adjon lehetőséget a műalkotásokkal való találkozásra a gyermekek és szüleik részére.

Feladataink:

- A gyermekek megismertetése az ábrázolás különböző fajtáival a műalkotásokkal, a népművészeti motívumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezési formáinak biztosítása.

▪ **A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése**

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk. Fontosnak tartjuk, hogy a szabadon elvehető eszközök és az alkotó-alakító tevékenységhez megfelelő, védett hely álljon a gyermek rendelkezésére. Az anyagok elhelyezésére tároló helyeket alakítunk ki. A munkaasztalokat úgy helyezzük el, hogy a körülötte elhelyezkedő 6-8 gyermeknek szükség esetén segítséget tudjunk nyújtani. Ebben a térben alakítjuk ki azt a mini galériát, ahol a gyermekek önállóan helyezik el alkotásaikat. A „műveket” szemlélgetve tanulnak egymástól formát, színt, alkotást létrehozni. Ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy véleményüket el tudják mondani, elkészült munkájukról azért, hogy ki tudják fejezni érzéseiket, gondolataikat szavakkal, ezáltal fejlődik nyelvi kifejező készségük. Elegendő időt biztosítunk arra, hogy mondani valójukat elmondhassák, kérdéseiket feltegyék, ítéleteket alkossanak. Arra törekszünk, hogy óvodásaink tudjanak gyönyörködni saját alkotásaikban. Az öltözőbe kihelyezve, a szülők a gyermekek munkáit albumokban összefűzve nézegethetik.

A gyermekek tevékenységéhez olyan alkotó légkört teremtünk, melybe szívesen bekapcsolódnak és próbálkozásukat sikertelenség esetén is újra kezdik. Az alkotások elkészítéséhez elegendő idő áll a gyermekek rendelkezésére, így teret biztosítunk a kreatív önkifejezésre.

Megismertetjük a gyerekekkel az eszközök, technikák biztonságos, helyes használatát, az anyagok alapvető tulajdonságait és sokrétű felhasználási lehetőségét. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, szövéshez-fonáshoz, hajtogatáshoz, nyíráshoz, ragasztáshoz és egyéb érdekes technikák kipróbálásához a feltételeket.

Az alkotásban elmélyült gyermek gyakran kíséri tevékenységét verbális megnyilatkozásokkal. A műalkotásokkal történő találkozások esetében is beszéddel fejezik ki gondolataikat, érzelmeiket.

▪ **A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése**

Az óvodánkba kerülő **3-4 éveseknek** biztosítjuk, hogy játékos formában ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel, az egyes technikákkal.

Elindítjuk az esztétikai érzékenységet, gyönyörködünk saját és mások alkotásaiban. Egymáshoz kapcsolva tervezzük az építést, képalakítást, plasztikai munkát.

Lehetőséget adunk élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra.

A képalakításhoz biztosítjuk a különböző eszközöket, a megfelelő technikai lehetőségeket – festéssel, zsírkrétával, ragasztással, homokba - lisztgyurmába, karcolással, nyomattal.

Segítjük a gyerekek képalakító képességének elindulását a szétszórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendezésével.

A gyermekeket megismertetjük az anyagok alakíthatóságával, tapasztalják meg hogyan alakítható, nyomkodható, ütögethető, gyurkálható, gömbölyíthető, simítható, sodorható, mélyíthető a gyurma, a lisztgyurma, hogyan formázható alakítható a homok a hó.

Építés során felfedeztetjük a tárgyak formáit, alakzatait, ezáltal gazdagodik a gyermekek szín és formavilága, térlátása, téri tájékozódó képessége, fejlődik szép iránti nyitottságuk, igényességük.

Arra törekszünk, hogy óvodásaink tudjanak gyönyörködni saját alkotásaikban.

A **4-5 évesek** alkotó-alakító tevékenységét tovább gazdagítjuk, bővítjük ceruzákkal, zsírkrétákkal, különböző vastagságú ecsetekkel és filctollakkal, spárgával, fonállal, papírral, textillel, termésekkel stb.

Szándékos képalakításukat téma- és technika javaslatokkal segítjük.

Élményeikhez kapcsolódóan megjelenik alkotásaikban az emberábrázolás, környezetük tárgyainak, eseményeinek a megjelenítése saját elképzeléseik alapján. Ünnepekörökhöz, jeles napokhoz kapcsolódva esztétikus ajándéktárgyakat készítenek.

Számítunk segítségükre az eszközök előkészítésében, tisztántartásában, elrakásában.

Az **5-6-7 évesek** az ismert eszközöket bátran használják képalakító tevékenységükhöz.

Többször készítünk közös kompozíciót. Érdekesebb technikákkal ismerkedünk.

Témáikban egyéni módon megjelenítik a saját élményeiket mesékről, dalokról, ünnepekről, különböző eseményekről.

Játékok, bábok, kellékek ajándéktárgyak készítésére ösztönözzük őket, így egyre gyakrabban élhetik át az ajándékozás örömét.

Környezetünk alakításába, szépítésébe, a gyűjtőmunkába bevonjuk a gyerekek szüleit is.

Az alkotáshoz szükséges eszközöket a nap bármely szakában szabadon használhatják.

Ha van rá lehetőség, kiállításokra látogatunk, ahol műalkotásokkal ismerkedünk.

A gyerekek az óvodában évszakonként megrendezett ovi-galériával ismerkednek. Kisebb csoportokban többször megnézik a kiállított alkotásokat, véleményt mondanak róla, beszélgetnek az alkotókkal. A kiállított műveket szüleiknek is megmutatják. Az 5-6-7 évesek kisebb csoportokban beszélgetnek az alkotókkal.

Az Ovi-galéria formálja óvodásaink esztétika iránti fogékonyságát, művészetekhez való viszonyát, segíti megélni a művészet által kiváltott érzelemgazdag „AH” élményt.

▪ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Óvodánkban a gyermekek alkotó-alakító tevékenysége a mindennapi játékba integrálva jelenik meg.

Heti egy alkalommal mikro/kiscsoportos formában, az egyéni segítségnyújtást alkalmazva, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk.

A gyermekek érdeklődését érdekes technikákkal, eszközökkel, témajavaslatokkal keltjük fel.

Képi- plasztikai elképzeléseikben megjelenítik saját fantázia- és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat, szorongásaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örülnek alkotásaiknak és a közösen készített kompozíciónak
- Plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek.
- Téralakításban, építésben együttműködőek.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásról
- Szívesen készítenek ajándékokat, kellékeket, játékokat.

5.5 Mozgás, mozgásos játékok

A tevékenység célja: A gyermekek harmonikus, összerendezett, nagy- és kismozgásának kialakítása, mozgásigényének kielégítése, testi képességeinek fejlesztése, a mozgás megszerettetése, mozgástapasztalatok bővítése játékos formában.

Cél továbbá a gyermekek téri tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, edzettségének valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. A gyermekek esztétikus, koordinált mozdulatainak fejlesztése, az egyéni képességek kibontakoztatása a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.

Feladataink:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése érdekében.

▪ A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A mozgás a gyermekek számára életszükséglet, mely jelentősen befolyásolja fejlődésüket, ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) mellett jelentősen hat érzelmi, szociális képességeikre, szabálykövető társas viselkedésükre, együttműködésükre.

A gyermekek életkori sajátosságából fakadó nagyfokú mozgáskedv kihasználása, megerősítése, szükség esetén felkeltése, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteit, képességeit.

A mozgásos tevékenységek eszközeit a gyermekek életkorához, a csoport fejlettségi szintjéhez, összetételéhez választjuk meg.

Az óvodai nevelés minden napján minden gyermek számára biztosítjuk a zavartalan, szabad mozgást, az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeit erősítő egyéb tevékenységeket a teremben és a szabad levegőn egyaránt. A megismert mozgásformák ismételtetése a saját elképzelésen alapuló mozgáselemek kipróbálása növeli a gyermekek önbizalmát, bátorságát, kitartását, melyhez rendelkezésre állnak a csoportszobákban elhelyezett, mozgásra készítő eszközök.

A csoport fejlettségi szintjéhez igazodva, arra törekszünk, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásingerek ériék, amelyek által optimálisan fejlődnek.

A **3-4 évesek** szabad játékában, irányított mozgásos tevékenységében a nagymozgások fejlesztését állítjuk előtérbe.

Minden kínálkozó alkalmat megragadunk a csúszás, kúszás, mászás, bújás, egyensúlyozás gyakorlásához.

A futás-, ugrás- és dobás gyakorlatainak színtere a tornaszoba és az udvar, melyet játékos formában gyakorolunk (fel-, le- és átlépés, megkerülés, szökdelés...).

A talajtorna elemei közül a test hossz tengelye körüli gurulással próbálkozunk, mozgásos játékok alkalmával törekszünk a támaszgyakorlatok megismertetésére is.

A gyakorlatok végzését kéziszer alkalmazásával tesszük változatosabbá.

A lúdtalp megelőzését mezítlábas tornával és lábstatikai gyakorlatok beiktatásával segítjük. E korosztály játékanyaga jórészt egyszerű futó- és fogójátékok begyakorlásából áll, mely által megismerik a teret, alkalmazkodnak társaikhoz, ismerkednek a mozgásos tevékenységhez kapcsolódó szabályokkal, fokozatosan alakítjuk a gyermekek szabálytudatát a biztonságos együttmozgás érdekében.

Nagyon fontos ebben a korban a mintakövetés, az utánzáson alapuló gyakorlatvégzés. A gyermekekkel együtt tornázva mutatjuk meg a helyes mintát, a gyakorlatokat, játékokat ugyanabban az időben mondjuk és mutatjuk, így ők egy időben látják, hallják, tapasztalják a végzett mozgást. A mozdulatok pontos és esztétikus kivitelezésére törekszünk.

A **4-5 évesek** nagymozgásának fejlesztését bővítjük. Az irányított mozgásos játékokban összetettebb futás-, ugrás- és dobásgyakorlatokat iktatunk be. (Futás akadályon át, szökdelés egy lábon, felső és alsó dobás, irány- és tempóváltás).

Gyakrabban játszunk labdajátékokat ügyességük növelése érdekében.

A különböző mozgásos játékok lehetőséget adnak a csúszás, kúszás, mászás játékos gyakorlására a talajon, s szereken egyaránt. A kiscsoportban megismert kéziszer használatának tartalmát, folyamatosan bővítjük.

A talajtorna elemei a gurulóátfordulással és a kézállás előkészítő gyakorlatával egészülnek ki.

Az egyensúlyérzék fejlesztését a különböző testhelyzet változtatásokkal, fordulásokkal, vízszintesen és rézsútosan elhelyezett eszközök használatával gazdagítjuk,

Az irányokat, a jobb és baloldali megkülönböztetését a csuklójukra helyezett gumiszalaggal segítjük, megerősítve az oldaliság kialakulását.

Tervezetten olyan gyakorlatokat is végzünk, melyek a tartásjavítást és a lábboltozat erősítését szolgálják.

Az **5-6-7 éves** gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikusabb. Ebben a korban kiemelt jelentőségű a finommotorika fejlesztése, a szabályjáték gyakorlati alkalmazása, fontos az érzékelés, alaklátás, formaállandóság fejlesztése.

Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel való mozgásokat.

A gyakorlatok tökéletesítését kéziszerek változatos alkalmazásával segítjük, amellyel a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlődését biztosítjuk.

A gyerekeknek a különböző tempójú futások mellett egyre több lehetőségük van a sorversenyek, váltóversenyek, versenyfutások megismerésére, az elsajátított szabályok gyakorlására, alkalmazására.

Arra törekszünk, hogy a sorozatugrásokat különböző távolságú és magasságú akadályokon át végeztessük.

A labdagyakorlatokat feladathoz kapcsoltan (járás, futás), a dobásokat nehezített formában /egykezes alsó, felső és irányított dobás/ végeztetjük.

A talajtorna tanult elemeit gyakorolják, a kézállás előkészítő gyakorlatát és a guruló átfordulást az egyéni képességekhez mérten, minél biztosabban végezzék.

Az egyensúlyozó gyakorlatokat a padon járással, a fej, a kar – láb mozgásokkal összekötve nehezítjük.

A gyakorlatokat párosan, társakkal, változatos körülmények között is végeztetjük. A szabad levegőn való mozgásra minden lehetőséget kihasználunk.

▪ **A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében.**

A gyermekek mozgásigényének kielégítését a délelőtti és délutáni szabad mozgással biztosítjuk. Minden korcsoportban heti egy alkalommal kötelezően szervezett, irányított mozgásos tevékenységet szervezünk a tornaszobában.

Szervezési feladataink megvalósításánál, különösen figyelünk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően végezhesék a gyakorlatokat, amelyet differenciált feladatok adásával segítünk elő.

Elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat és a legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak.

A mindennapi mozgást különböző programmal segítjük.

Minden napi mozgás lehet:

- Óvodánk udvarán ez erre kijelölt helyen, minden nap lehetőséget biztosítunk a kocogásra – futásra, mely mindhárom korosztály edzését szolgálja.
- Mozgásos játék, jó idő esetén, az udvaron

- Tízperces gimnasztika
- Zenés mozgásos percek

A kocogás – futás alkalmával a távot a gyerekek önként választhatják meg. Futás közben a gyermeknek szinte minden izomzata mozgásban van, fejlődik és állóképessége, frissül a vérkeringése, oxigén ellátottsága, növekszik ellenálló képessége, akarata.

Zenés mozgásos percekhet hetente két alkalommal szervezünk. Az utánzason alapuló mozgásanyag egységesen összeállított gimnasztikai elemekből áll, melyet minden óvodai csoportban igényesen összeválogatott zenére végzünk. Célunk, hogy a gyermekek mozgása esztétikusabbá, összerendezettebbé váljon. A zene sugározta bensőséges hangulat, a felnőtt és gyermek harmonikus mozgása a mozgáskultúra megalapozásához nyújt segítséget.

Lehetőségeinkhez mérten minden évben a szülőkkel együtt Ovi-sportnapot rendezünk, ahol változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk a gyermekeknek. Az ügyességi-, váltó- és sorversenyek mindenkinek lehetőséget adnak saját képességei kipróbálásához. A gyermekek figyelmét minden esetben felhívjuk a balesetveszélyre, egymás testi épségének megőrzésére.

A szabadban végzett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyerekek szeretnek mozogni és kitartóak a mozgásos játékokban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban, ügyességi játékokban
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, labdát helyben labdát ütögetni.
- A gyerekek gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, mozgásuk összerendezett, nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékük kialakult.
- Tudnak kitartóan futni.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti – emberi - tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása. A gyermekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.

A természet és - élettisztelő magatartási szokásaik formálódjanak.

Feladataink:

- A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető fellelhető helyi környezeti értékek összeállítása, a környezetük felfedeztetése, és megszerettetése érdekében. Lakóhelyükhöz való kötődés alakítása a település értékeinek, nevezetességeinek megismertetésével.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- A gyermekek kommunikációs készségének, önálló véleményalkotásának, döntési képességének segítése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- Az életkornak megfelelő tapasztalatok nyújtásával, környezettudatos magatartásuk megalapozása, a környezet és természet értékeinek megóvásra nevelés.

- **A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, fellelhető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében**

Óvodába lépő gyermekeinket esztétikus, melegséget sugárzó környezetben várjuk, elősegítve beilleszkedésüket.

Témáink megválasztását, tapasztalataink, megfigyeléseink helyszíneit meghatározza az a falusi környezet, melyben óvodánk elhelyezkedik. Az új ismereteket a gyermekek meglévő ismereteire, motiváltságára, kíváncsiságára, érdeklődésére építjük.

A **3-4 éveseket** az óvoda elfogadása után közvetlen környezetükkel ismertetjük meg /óvoda udvara, helyiségei, dolgozói/.

A környező utcákban tett rövidebb sétákon megfigyeljük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait.

Az élményszerzések során „kincseket” gyűjtünk /termések, magvak, levelek, ágak, tollak, kavicsok/, melyeket a természetsarokban helyezünk el és barkácsoló tevékenységeinkben hasznosítunk.

Beszélgetünk a családtagokról, otthonukról, a családtagok feladatairól, munkájáról. Közösén átélt élményeket idézzük fel. „Családfa” készítésével képet kapunk a családtagok számáról, viszonyáról.

Felfedezzük és összehasonlítjuk környezetünk formáit nagyságbeli, mennyiségi jellemzőit.

Törekszünk arra, hogy a háziállatokat lehetőség szerint természetes, lakókörnyezetükben látogassuk meg.

A vadon élő állatokkal DVD filmek segítségével, enciklopédiák, képek segítségével nézegetésével ismerkedünk.

Az állatok világnapján /október 4./ játékos tevékenységeket csoport szinten szervezünk.

A **4-5 évesek** élményszerző sétái már az óvodától távolabbi helyszínekre vezetnek. Megismerkedünk a település intézményeivel, látogatást teszünk a Művelődési Házba, Könyvtárba, üzletekbe, piacra.

Parkokban esetleg erdőben gyönyörködünk az évszakok változásaiban, színárnyalataiban. Összefüggéseket keresünk az időjárás és a természet változásai között. Az évszakokhoz kapcsolódó képeket nézegetünk (festmény, fénykép, könyv).

Az összegyűjtött terméseket, kincseket barkácsoláshoz használjuk fel.

Ágak rügyeztetése és magvak csíráztatása közben ismerkedünk a fejlődés feltételeivel

Meglátogatjuk egyik óvodástársunk családját. A gyerekek bemutatják saját családjukat, beszélnek szüleik munkájáról.

Gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedés szabályait a séták alkalmával. A teher- és személyszállító járművek között összehasonlításokat végzünk.

A háziállatok mellett madarakkal is megismertetjük a gyermekeket.

A vadon állatait természetkönyvek, videofilmek segítségével ismerjük meg.

Megfigyeléseink során tapasztalatokat szerzünk környezetünkben található formákról nagyságbeli mennyiségbeli jellemzőkről.

Az **5-6-7 éves** gyermekek már az óvoda tágabb környezetével ismerkednek.

Erdőben, parkokban, határban az évszakok jelenségeire, változásaira ok-okozati összefüggéseket keresünk, csodáljuk szépségüket, színváltozásaikat. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a környezet szennyezés káros hatásaira, a természet védelmét elősegítő pozitív cselekedetekre, a környezet értékeivel való takarékos bánásmódra. Óvodásainkat arra neveljük, hogy ismerjék a természetet, éljenek vele barátságban, szeretve és védve azt.

Lehetőség szerint részt veszünk a betakarítási munkákban /szüretelés, dióverés, stb./.

A gyümölcsöket, terméseket befőzéshez, savanyításhoz használjuk fel, amit a helyi piacon vásárolunk. A gyermekek részesei környezetük szépítésének /levélsöprés, virágsziget gondozása, élő növények gondozása stb./.

Gyűjtött „kincseink” a természetsarkot gazdagítják, melyekből barkácsolunk. Az évszakokat bemutató tábla mellett időjárás táblát is elhelyezünk. Játékos formában ismertetjük meg a gyerekeket a hét napjaival, napszakokkal és az óra használatával.

Ellátogatunk a költöző madarak fészkeihez. Télen madáreleséget készítünk az itt maradtaknak, figyelemmel kísérjük az élelem fogyasztását.

Kísérleteket végzünk a növényekkel. /csíráztatás, rügyeztetés, fejlődés/.

A gyermekek ellátogatnak olyan munkahelyekre, üzemekbe, ahol szüleik dolgoznak /üzlet, kenyérgyár, iskola, hivatal, posta stb./. Cselekvési lehetőségeket is kínálunk számukra. Betekintést nyernek az egyes foglalkozásokba, tevékenységekbe.

Megismerkedünk Jászládány nevezetességeivel, értékeivel, középületeivel /iskola, könyvtár, Művelődési Ház, vasútállomás, szobrok, tájház, templom .../. Településünk felfedezésével megalapozzuk óvodásaink lokálpatrióta szemléletét.

A közlekedési szokásokat lehetőség szerint, vonaton és autóbuszon történő utazás közben gyakoroljuk.

Bővítjük és rendszerezzük ismereteiket a szárazföldi, vízi és légi közlekedésről.

A háziállatokat lehetőség szerint lakóhelyükön /istálló, ól/ látogatjuk meg.

Beszélgetünk életmódjukról, hasznukról, gondozásukról. A vadon élő állatokról, óceánok, tengerek élővilágáról szóló DVD filmek tágítják ismereteiket az állatvilágról.

Az óvoda eseményeit a szabadban, természetes környezetben tartjuk, melyre közösen készülünk /állatok világnapja, madarak, fák napja, Víz világnapja, Föld napja/.

Fontos, hogy óvodásaink önmagukról és közvetlen környezetükről elemi ismeretekkel rendelkezzenek. A körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezésére, tapasztalására ok-okozati összefüggések megértésére törekszünk.

A gyermekekkel játékos formában sajátíttatjuk el nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, munkáját, a gyermekek fejlettségi szintjének figyelembe vételével születési helyüket, idejüket. A gyermekek megtanulják, melyik óvodába járnak, kik az óvoda dolgozóit.

▪ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében heti egy természeti – emberi - tárgyi környezetet megismerő téma feldolgozásával történik udvari megfigyelések, séták alkalmával. Próbáljuk közvetve kötelezően kiscsoportos formában élményekhez, tapasztalatokhoz juttatni a gyermekeket. Érvényesítjük a felfedezéses, a cselekedve tanulás elveit.

Az élmények felelevenítését, ismeretek rendszerezését csoportszobai keretek között is végezzük.

A környezet felfedeztetését, megismertetését elsősorban az óvoda környezetében, a település parkjaiban valósítjuk meg. Ha lehetőség adódik, kirándulást szervezünk állatkertekbe, szabadidő parkokba, közeli erdőkbe.

Az itt készült felvételeket nézegetve a gyermekek újra átélhetik szép élményeiket.

▪ A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése önálló véleményalkotásának, döntési képességének segítése a közvetlen tapasztalat - és ismeretszerzés során

Fontosnak tartjuk, hogy közösen fedezzük fel a gyermekekkel az apró csodákat, hogy később önállóan is reagálni tudjon a világ sok érdekes jelenségére, megértő jelenlétünkkel a feltett kérdéseire fejlettségének megfelelően válaszoljunk. A gyermek kérdései vonatkozhatnak a természeti – emberi – tárgyi világ mennyiségi, alaki, nagyságbeli tartalmára. A környezettel való ismerkedés során mennyiségre utaló kifejezéseket is megismertetünk..

Követni tudjuk kíváncsiságát, érdeklődését segíthetjük, hogy szóban is rögzüljenek észrevételei, hogy fölidézhesse a dolgok közötti összefüggéseket. Fontos, hogy magyarázatokkal kísérik a felfedezéseket. A tapasztalatok élményt is jelentenek, amelyek kifejezést nyernek a beszédben. A tapasztalatszerzés elősegíti a gondolkodni tudást, segíti a gyermek probléma érzékenységének alakulását, a gondolkodási műveletek alkalmazását. Mások meghallgatásával lehetőséget adunk a különböző vélemények kinyilvánítására, mellyel erősítjük a szociális érzékenységet, biztosítjuk a gondolkodás sokszínűségét. Spontán és irányított tapasztalás során bővítjük a gyermek fogalom körét irányok, névutók használatát, szókincset, nyelvi kifejező eszköztárát. A környezet megismeréséhez kapcsolódó irányított beszélgetések aktivizálják az aktív/passzív szókincset mondatalkotásra készítetik a gyermeket.

A kiscsoportos tapasztalatszerzés azért előnyös, mert lehetőséget ad az óvónő-gyermek személyes beszélgetéseire. Így minden gyermekre oda tudunk figyelni, kérdéseire, megnyilvánulásaira, észrevételeire azonnal reagálhatunk.

A valós helyzetekben gyakoroljuk a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, a kérést, tudakozódást.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően beszélhessenek átélt élményeikről, kifejezésre juttathassák érzelmeiket, kívánságaikat.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét foglalkozását.
- Ismerik az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetet.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében, megnevezik a hét napjait, felismerik a napszakokat.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a házi állatokat, vadállatokat, a számukra ismertebb madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit s azok gondozását.

- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük.
- Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja: A gyermeki munka megszerettetésén keresztül a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek és készségek, tulajdonságok kialakítása, megalapozása, amelyekre a felnőtt életben szüksége lesz (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság...). A gyermekek együttműködésének, szervezőképességének fejlesztése.

Feladatunk:

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása 3-6-7 éves korban cselekvő tapasztalással
- A munkaeszközök használatának megtanítása

- **A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása 3-6-7 éves korban**

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, amelyet elsősorban önmagukért és a közösségért végeznek. Nagy hangsúlyt fektetünk a kötelességteljesítés alakítására

Óvodánkban az egyes munkafajtákat a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodva fokozatosan vezetjük be, alapozva a gyermekek önkéntességére.

Óvodánk munkajellegű tevékenységei:

- önkiszolgálás /testápolás, étkezés, öltözködés/
- alkalomszerű munkák /megbízások, segítségnyújtás felnőtteknek, üzenetek átadása/

- közösségi munka /naposság, felelős, közösségért vállalt feladatok/
- környezet-, növény- és állatgondozás élősarok gondozása, virágszigetek, virágládák ápolása, udvarrendezés, madáretetés, (gondoskodás az akvárium, lakóiról)

Mindegyik munkafajtánál mintát és segítséget adunk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék az eszközök használatának munkafázisait, sorrendiségét.

Az elvégzett munka folyamatos értékelésével, buzdítással, dicsérettel próbáljuk kialakítani a gyermekek munkához való pozitív viszonyát, minden gyermeknek egyéni fejlettségéhez mérten. Arra törekszünk, hogy a többi tevékenység mellett a munka is örömet jelentsen számukra és erősítse a saját és mások munkájának elismerésére nevelést.

Mindhárom korcsoportnál fontos feladat az önkiszolgálás – testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás.

A **3-4 évesek** kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan végzik önkiszolgáló feladataikat.

A kicsik óvónők és nagyobb társaik munkáját kísérik figyelemmel.

Segítenek a termések összegyűjtésében, falevelek eltávolításában.

A nap mint nap jelentkező alkalomszerű munkákba bekapcsolódnak (csoportszoba rendbetétele).

A **4-5 évesek** önkiszolgáló tevékenysége már elég fejlett ahhoz, hogy a naposság, mint közösségért végzett tevékenység folyamatosan bevezetésre kerüljön. A naposi rendszer mellett felelősi rendszert is működtetünk. A felelős feladata az ellenőrzés (pl. öltöző, mosdó, játékok rendje).

Az óvónők és a dajka összehangolt munkája segíti e munkafolyamat menetének és fogásainak megismerését, mely elsősorban étkezési, teremrendezési feladatokhoz kötődik.

Az alkalomszerű munka a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódik.

Az **5-6-7 éves** óvodások a csoportban kialakított szokásoknak megfelelően önállóan végzik a naposi munkát. A feladatelosztásnál javaslatainkkal segítjük a kompromisszum képes magatartás kialakulását. Felelősség vállalásra ösztönözzük őket a feladatok ellátásában.

Az alkalomszerű munkát a gyermekek önálló vállalás, vagy megbízás alapján végzik.

Aktívan tevékenykednek a vitaminsaláták, befőttek, savanyúságok elkészítésében.

Óvodánkban a kerti munka, az élősarok gondozása, a téli madáreledel készítés jelenti a növény- és állatgondozást.

Az „Add a kezed” program keretében kisebb társaiknak apró meglepetéseket, ajándékokat készítenek.

▪ A munkaeszközök használatának megtanítása

A munkafolyamatok bevezetése előtt megismertetjük a gyermekeket a feladatok elvégzésének helyes sorrendjével. A munkaeszközök használatát elmondjuk és bemutatjuk, lehetőséget adunk az egyéni gyakorlásra. Arra törekszünk, hogy az eszközök a gyermekek méreteinek megfelelőek legyenek. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a munkaeszközök okozta veszélyforrásokra, baleseti lehetőségekre.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek szeretnek közösen dolgozni.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát, a felelősi megbízatásokat.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére, felelősi feladatokra.
- Szívesen közreműködnek a növények- és állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek társaiknak és a felnőtteknek.
- Szeretnek meglepetést, ajándékot készíteni.

6. Óvodánk kapcsolatrendszere

6.1. Óvoda és család

Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

A gyermekek szüleit nevelőpartnereinknek tekintjük, igyekszünk megismerni a család nevelési eljárásait, szokásait, építünk értékeire.

A családdal való kapcsolatunkra a nyitottság és a kölcsönös bizalom jellemző.

Együttműködésünk az információk folyamatos áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének ismeretét jelenti.

Óvodánk valamennyi pedagógusa számára nyilvánvaló, hogy a gyermekek szociális háttérének ismerete és a szülőkkel való partnerkapcsolat elengedhetetlen feltétele a gyermekek sikeres intézményi nevelésének. Arra törekszünk, hogy a szülői házzal való kapcsolatunk aktív, nyitott, párbeszédre épülő legyen.

A családdal való együttműködés során az óvodapedagógus tanácsadói szerepbe kerül, alkalmazza az intervenciós gyakorlatnak azt a családhoz illesztett segítségnyújtási formáját, amely leginkább segíti az egyedi megoldásokat.

Nevelőtestületünkre jellemző az a befogadó szemlélet, melyben biztosítjuk a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezet megteremtésével az otthonosságot a különböző gyermekek (kisebbségi, HH, HHH, SNI, veszélyeztetett) együttlétét az óvodai csoportokban.

Munkánk eredményessége érdekében a nevelés folyamatába nemcsak a gyermeket, hanem vele együtt a családot is bevonjuk.

A hatékony és eredményes együttműködésünk kulcsa az egymás minél jobb megismerése igényeink közös megfogalmazása, lehetőségeink számba vétele.

A kapcsolattartás formái:

CSALÁD és ÓVODA

– az együttműködés gyakorlata óvodánkban –

Kapcsolattartás formája	Tartalma
„Bemutató”	Óvodánk nevelési gyakorlatának megismerését, (a külső érdeklődő számára) a helyi Pedagógiai Program elérhetővé tételével biztosítjuk, amely a vezetői irodában tekinthető meg.
Beiratkozás	Az óvodába jelentkező gyermekek adatait az előjegyzési naplóba rögzítjük. A szülőnek tájékoztatást adunk a legfontosabb tudnivalókról, a legközelebbi várható eseményekről. A kisgyermek és szülője számára betekintést biztosítunk az óvoda egy csoportjába.
Előzetes családlátogatás	Első látogatást teszünk a családnál a gyermek- és környezetének megismerése érdekében. Meghívót adunk át az OVI-váró napra.
OVI-váró nap	A szülő – gyermek – nevelő első találkozásán, választ adunk a feltett kérdésekre, bemutatjuk a gyermek jövőbeli csoportszobáját, ajándékba átadjuk óvodás jelét. Közös játékkal, ismerkedéssel töltjük az időt.

Kapcsolattartás formája	Tartalma
„Anyás” beszoktatás	A gyermekek fogadásának ütemezését a szülővel való előzetes megbeszélés alapján végezzük. A szülő (anya) számára biztosítjuk, hogy fokozatos időcsökkenéssel vegyen részt a beilleszkedési folyamatban, mely idő alatt törekszünk a szülő – gyermek kapcsolatának megismerésére. A nevelés, szokásalakítás folyamatainak megismertetésével elősegítjük a bizalom kiépülését az óvodai nevelés iránt. Az otthonról hozott kedvenc játékok, tárgyak befogadásával elősegítjük a gyermek biztonságérzetének megteremtését.
Ismerkedés az óvodával	A bölcsődéből érkező gyermekeket és szüleiket ismerkedő játékdélutánon fogadjuk, ahol a gyermekeknek átadjuk óvodás jelüket, bemutatjuk az óvoda helyiségeit.
Családlátogatás (anamnézis felvételekor és egyéb esetben)	Családi környezetben, anamnézis felvételével ismerjük meg a gyermek előéletét. Tájékozódunk a gyermek szociokulturális háttéréről, életkörülményeiről, a szülők szemléletmódjáról, nevelési módszereiről. Információkat gyűjtünk a család összetételéről, szociális helyzetéről, iskolázottságáról, a gyermek családban elfoglalt helyéről, testvérei számára. Probléma felmerülése esetén vagy a szülő kérésére esetmegbeszélő találkozást kezdeményezünk.
Tájékoztató szülőknek	A szülők elfoglaltságához igazodva a reggeli, kora – vagy késő délutáni órákban szervezzük tájékoztatónkat, ahol a csoportban dolgozó nevelőkkel bemutatjuk, az óvoda nevelő- fejlesztő gyakorlatát a helyi Pedagógiai Program alapján. Információkat adunk a csoport mindennapi életéről, a gyermekek tevékenységrendszeréről, szokás- és szabályrendjéről, hagyományairól. Megismertetjük a szülőket az óvoda házirendjének tartalmával, melynek egy példányát átadjuk új óvodásaink szüleinek. Kezdeményezzük a szülőkkel való jó együttműködés kialakítását.
Szülői nyilatkozatok	-Távolmaradási nyilatkozat kitöltésére adunk lehetőséget, ha a gyermek nem betegség miatt hiányzik az óvodából (5 nap, vezetői engedéllyel+5 nap). - Nyilatkozat átadását kérjük a szülőtől a gyermek

	<p>esetleges betegségéről, állandó gyógyszeres kezeléséről.</p> <p>- A szülő tudomásul vevő aláírását kérjük ahhoz, hogy a gyermeket életkorának megfelelően, a kialakítandó szokások, szabályok betartását, a megfelelő viselkedéskultúra kialakítását elősegítve, a balesetek megelőzésére balesetvédelmi oktatásban részesítettük.</p> <p>- A szülő aláírásával igazolja, hogy gyermeke roma/cigány kulturális óvodai nevelésben részesüljön.</p>
Fogadóóra	<p>Előre egyeztetett időpontban történő, szülő vagy nevelő által kezdeményezett találkozási lehetőség.</p> <p>A probléma megismerésében, megoldásában a megismerő meghallgatás módszerét alkalmazva keressük közösen a gyermek és szülő számára elfogadható megoldást.</p>
Személyes konzultáció	<p>Óvodába lépést követően, a megismerő megfigyelést alkalmazva, információkat gyűjtünk a gyermek aktuális fejlettségéről. A szülővel való beszélgetésen tájékoztatást adunk a gyermek kiemelt képességeiről, fejlesztendő területeiről, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítünk.</p> <p>A szülővel való diszkrét beszélgetéssel elősegítjük a bizalmi kapcsolat építését, erősítését.</p> <p>A konzultációt követően aláírásunkkal igazoljuk a tájékoztatás megtörténtét és az azon való részvételt.</p>
Napi találkozások	<p>Érkezéskor a gyereket személyesen fogadjuk, átadáskor pár mondatos információt adunk a gyermekkel történekekről.</p>
Személyes meghívás az óvoda rendezvényeire	<p>A szülők képviselőiként, egy-egy csoportbeli szülőnek személyre szóló meghívást adunk át, elősegítve az óvoda eseményeibe való betekintést, nevelőmunkánk értékeinek megismertetését, a többi szülő informálásának lehetőségét.</p>
„Anyá, apa, olvasd el!”	<p>Óvodai információs tábláinkon adunk lehetőséget a szülők részére az évszaki projektek és nevelési tervek megismerésére. Rajzos diagramok kihelyezésével visszajelzést adunk a gyermekek nevelésének fejlesztésének eredményeiről, szokásokról</p> <p>Az aktuális mondókák, versek kifüggesztésével segítjük</p>

	azok elmélyülését. Értesítést, tájékoztatást adunk az aktuális eseményekről.
„Nyitva van az aranykapu...”	A szülő – nevelő partnerkapcsolat mélyítése érdekében, betekintést engedünk az óvoda mindennapi életébe. A gyermekek szülei személyesen tapasztalhatják meg, milyen lehetőségeink vannak a gyermekek személyiségének formálására, fejlesztésére. Ebben a formában is módunk nyílik az óvodai nevelés fontosságának kiemelésére a nevelőmunka értékeinek közvetítésére.
Ünnepváró játék – és munkadélutánok (délelőttök) - Advent - Húsvét	Bensőséges hangulatú, ünnepváró, ajándékkészítő előkészületeket szervezünk az óvoda – család kapcsolatának mélyítésére, a csoportszellem erősítésére, egymás jobb megismerésére.
Vidámság Napja (Farsang)	Hagyományteremtő szándékkal jó hangulatú, vidám, táncos mulatságot, játékos vetélkedőket, dalos játékokat szervezünk a szülők – gyermekek – nevelők részvételével. A közösen átélt élményekkel segítjük a közösséggé formálódást, erősítjük az összetartozást.
„Gondolkodj Egészségesen!” Nap	A gyermekek egészséges életvitel igényének formálására interaktív játékok keretében Egészségzsákot ajándékozunk óvodánk kiscsoportosainak és szüleiknek.
„Szülőkkel az óvodáért”	A szülőknek az óvoda érdekében végzett segítő munkája, mely által erősítjük a pozitív kötődéseket. Szívesen fogadjuk a civil szervezetek adományait, a Közalapítványunknak nyújtott 1%-os felajánlást. - „Együtt csináljuk – jobban becsüljük!”
Köszönetnyilvánítás	Az óvoda közössége nevében köszönetet mondunk a helyi sajtóban a segítő, támogató szülőknek, szervezeteknek, magánszemélyeknek.
Anyák köszöntése	Meghitt, közös együttléttel, köszöntővel, ajándékozással erősítjük a családi kötődéseket. Kezdeményezzük az apák köszöntését is, hiszen a gyermekek életében jelentős szerepet töltenek be.

„Egy gyermek – egy szülő – egy virág”	A Föld Napjához kapcsolódóan közös virágültetéssel, fásítással tesszük szebbé környezetünket.
„Gyűjtőprogram”	A családok segítségével a gyermekek környezettudatos szemléletének formálása, a szelektív hulladékgyűjtés előnyeinek megismertetése érdekében alu- és műanyag flakonokat, használt elemeket gyűjtünk, préselünk.
Élményszerző séta, kirándulás a szülőkkel	Szülői kísérők segítségével a közeli és távoli környezetünkbe szervezünk sétákat, programokat, kirándulásokat, erősítve az óvodai kötődéseket, mintát adva a szabadidő hasznos eltöltéséhez.
„Búcsúzkodó”	Az utolsó óvodában töltött napon szülők – gyermekek – nevelők, közösen idézzük fel az átélt élményeket, az együttléttel ápoljuk a kötődéseket.
„Óvodai életünk képekben”	Képes bemutatót adunk a szülők részére a gyermekek tevékenységeiről, átélt élményeiről
„Generációk együtt”	Az idősök iránti tiszteletet személyes kapcsolattartással alapozzuk meg. Kis köszöntővel, apró ajándékokkal kedveskedünk az Idősök Otthona lakóinak. A Nyugdíjas Klub tagjait ünnepi előkészületeinkre hívjuk meg.
Kérdőív	Minden második évben kérdőívek segítségével ismerjük meg a szülők igényeit, elégedettségének és elégedetlenségének mértékét.
SZMK új szerepben	Újszerű együttműködési formákat állítunk össze annak érdekében, hogy a szülők vagy képviselőik nagyobb mértékben részei lehessenek az óvodai folyamatoknak.
„Réteg” szülői találkozások	A sajátos nevelést, logopédiai- és egyéni fejlesztést (stb.) igénylő gyermekek szüleinek tájékoztató megbeszélést tartunk szakemberek részvételével. A szülőknek lehetőséget adunk a fejlesztésbe történő betekintésre is (nyitott hét)
Utcai találkozás	Ezen spontán találkozási formát a gyermekről történő néhány mondatos tájékoztatóként alkalmazzuk (pl.: hiányzás)

6.2. Óvoda és bölcsőde

A bölcsőde 2013. október 1 –től az óvoda intézményében került elhelyezésre, de szakmailag önálló maradt.

A gyermekek egy részét az óvodába lépés előtt a bölcsőde neveli.

A zökkenőmentesebb átmenet érdekében beszélgetéseket, kölcsönös látogatásokat szervezünk.

A nevelési évben többször látjuk vendégül a bölcsődés gyermekeket (bábelőadás, évszaki hangverseny, bűvész) valamint nevelőink is támogatják a bölcsőde rendezvényeit.

6.3. Óvoda és iskola

Óvodánk az iskolákkal olyan tartalmas kapcsolat kialakítására törekszik, melyben közösen egyengethetjük a gyermekek zavartalan iskolakezdését.

Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket az egyéni képességek figyelembevételével úgy neveljük, hogy együttműködőek, környezetükben jól tájékozódóak, jó kapcsolatteremtők és az iskolai tanulmányok megkezdésére alkalmasak legyenek.

Ennek érdekében hagyományokra épülő, egymás munkáját tisztelő, segítő kapcsolatra törekszünk.

ÓVODA - ISKOLA ÁTMENET

Cél: Az iskolába készülő nagycsoportos gyerekek beilleszkedésének, sikeres iskola kezdésének elősegítése. Az intézmények közötti jó kapcsolat kialakítása, ápolása.

Feladat: Olyan találkozási lehetőségek biztosítása, amely során a gyermekek megismerkedhetnek az iskolával, a tanító nénikkel. Kölcsönös hospitálások biztosítása, információ csere a két intézmény között.

Közös programok a kapcsolat erősítése érdekében óvodás és iskolás gyerekek között.

Tevékenységek	Célkitűzés, elvárt eredmény	Felelős	Határidő	Keletkezett dokumentumok	Ellenőriz
Tanévnyitó ünnepségen való részvétel	A volt nagycsoportos óvónők elkísérik, átadják a gyereket a tanító néniknek megkönnyítve az iskolakezdést.	vezető óvónő, volt nagycsop. óvónők	szept. 1.	fényképek	óvoda-vezető
"Ovigaléria" vissza-látogatás az óvodába	Az intézmények közötti kapcsolat, együttműködés erősítése. Iskolás gyerekek felkérése versmondásra részvétel a rendezvényen	Óvónők	október, január,, április	meghívó, fényképek	óvoda-vezető
Évszaki hang-verseny	Az intézmények közötti kapcsolat, együttműködés erősítése. Iskolás gyerekek felkérése éneklésre, részvétel a rendezvényen	Óvónők	október, január, április	meghívó, fényképek	óvoda-vezető

Tevékeny- ségek	Célkitűzés, elvárt eredmény	Felelős	Határidő	Keletke-zett dokumen-tumok	Ellenőriz
Nyílt tanítási nap látogatása az iskolában	A gyerekek beilleszkedésének utánkövetése az iskolában. Konzultáció a tanító nénikkel.	óvoda- iskola átmenetért felelős projekt vezető	nov.	meghívó, fényképek	óvoda-vezető
Iskola nyitogató az Általános iskolákban	A gyerekek ismerjék meg az iskolai környezetet, az ott dolgozó pedagógusokat. A szülők tájékoztatása.	vezető óvónő, nagycsop. óvónők	február	fényképek	vezető óvónő
Iskolai beíratás segítése	Minél többen íratkozzanak be az iskolába. Szülők tájékoztatása a szükséges okmányokról.	nagycsop. óvónők	március 1.	plakátok	vezető óvónő
"Verselő óvodások" a költészet napja alkalmából	Az iskolás gyerekek felkérése versmondásra, közös élmények biztosítása.	projektért felelős óvónő	április	fényképek, feljegyzés	vezető óvónő
„Nyitva van az aranykapu” Tanítónők hospitálása a nagy- csoportban	Megismerjék a leendő első osztályos gyerekeket mindennapi játék során és a gyermekek is megismerkedjenek a tanító nénivel.	Óv.-iskola átmenetért felelős projekt- vezető óvónő nagycsop. óvónők	március, április, május	fénykép, feljegyzés	vezető óvónő,

Tevékenységek	Célkitűzés, elvárt eredmény	Felelős	Határidő	Keletke-zett dokumen-tumok	Ellenőriz
"Együtt a padban" Barangolás az iskola épületében	Játékos feladatokkal az iskola padban ülve ismerkedés az iskolai élet, a tanulás rejtelmeivel. Megismerjék az iskola zeg-zugát, segítve a könnyebb beilleszkedést.	nagycsop. óvónők, projekt-vezető	május vége, június eleje	fényképek	vezető helyettes óvónők
Konzultáció a tanító nénikkel	A gyerekek megismerésének segítése. Információ csere	nagycsop. óvónénik	május vége, június eleje	feljegyzés	vezető óvodapedagógus
Nagyok búcsúja	Az óvodától való elválás megkönnyítése. A tanító nénik részvételével a búcsúszón	projekt-vezető, vezető óvónő, óvónők	május vége	fényképek	vezető óvodapedagógus

Az ünnepkörökhöz kapcsolódóan és az aktualitásoknak megfelelően az iskolai rendezvényeken való részvétel (Adventi – húsvéti készülődés, Versmondó verseny).

6.4 Óvoda és a közművelődés intézményei

A művelődési ház és könyvtár, rendezvényein a gyermekek életkorának megfelelő előadásokon, programokon veszünk részt úgy, hogy az elősegítse, színesítse nevelési feladatainkat.

- gyermekműsorok, programok
- Könyvtárlátogatás – könyv szeretete

6.5. Óvodánk egyéb kapcsolatai

Fenntartó

Együttműködésünkre az egymás munkáját megismerő, segítő, kompromisszumkereső szemlélet jellemző.

- Kölcsönös tájékoztatás, beszélgetések
- Beszámoló
- Részvétel a képviselőtestület ülésein, bizottságok munkájában, információáramlás

Egészségügy intézményei: védőnő, orvos, fogorvos,

- alkalmankénti esetmegbeszélések
- évenkénti orvosi vizsgálat minden csoportban
- fogászati szűrés évente

Pedagógiai Szakszolgálat

Óvodánkban együttműködési megállapodás alapján az óvónők által javasolt gyermekeknél iskolaérettségi vizsgálatot végeznek, a Tanácsadó pedagógusai, pszichológusai.

Minden évben elvégzik a beszédhibával rendelkező gyermekek diagnosztikai – részképesség szűrését.

Intézményünk arra rászorult gyermekei logopédiai fejlesztésben és fejlesztő foglalkozásban részesülnek.

Szakértői bizottság

A Nevelési Tanácsadó javaslatát követően a szakértői bizottság dönt néhány óvodásunk Sajátos Nevelési Igényének megállapításáról.

Pedagógiai Intézet

Minden nevelési évben figyelemmel kísérjük a szakmai továbbképzéseket, konferenciákat, szolgáltatásokat.

Törekszünk arra, hogy az egyéni érdeklődésnek és helyi Pedagógiai Programunknak megfelelően válasszunk a felkínált lehetőségekből.

Szakmai tevékenységünk fejlesztéséhez igényeljük segítségüket.

Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálat, Gyámhatóság

A Gyermejjóléti szolgálat segítségével, meggyőzzük a szülőket az óvodai nevelés fontosságáról.

A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek esetében a prevenció módszerét alkalmazzuk, közös megbeszéléseket folytatunk.

Az óvodára kötelezettek rendszertelen óvodalátogatása esetén jelzéssel élünk a szakszolgálat és a szülők felé a hiányzás következményeiről.

Szakmai egyesület - ONME

A nevelőink részt vesznek az egyesület által szervezett konferenciákon, a művészeti programmal dolgozó óvodák szakmai műhelyében.

Főiskolák, egyetemek

Továbbképzéseket, szakvizsgás képzéseket indító intézmények hallgatói vagyunk. Szívesen fogadjuk a főiskolai hallgatókat, akik intézményünkben teljesítik szakmai gyakorlatukat.

Partnerközpontú működés

Intézményünk partnerlistája tartalmazza a kapcsolattartó személyeket, akik ápolják az együttműködést a partnerekkel a gyermekek nevelése érdekében.

Partnereink igényeit, elégedettségét, elégedetlenségét két évente mérjük, szükség esetén intézkedési tervet készítünk az együttműködés javítása érdekében.

7. A program erőforrásai

Személyi feltételek

Az intézményben alkalmazott óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel rendelkeznek.

Vállalt programunk értékeinek, szellemiségének egységes közvetítése érdekében szakmai beszélgetéseken, műhelymunkában, továbbképzéseken veszünk részt.

Arra törekszünk, hogy a művészetek egy-egy területén meghatározó élményeket nyújtsunk óvodásainknak. (drámajáték, a mese bővítése, hangszeres tudás, kismesterségek ismerete). Egyéni fejlesztésüket a gyermekek pozitív értékeire, építve, önbizalmukat növelve valósítjuk meg.

Nevelőtestületünk megújulásra kész, együttműködő, egymást segítő. Az egyéneknek lehetőséget biztosítunk az önképzésre, módszertani kultúrájuk fejlesztésére, megújítására az egymástól való tanulásra.

Óvodapedagógusaink személyiségvonásaiban megjelenik a tolerancia, az elfogadás, az empátia, pedagógiai optimizmus.

Nevelési területeink, folyamataink javítására belső szakmai munkacsoportot hoztunk létre, melyben évenkénti ciklusban egy-egy fejlesztendő terület felülvizsgálatát végezzük.

Többen vettek részt új módszerek megismerését elősegítő továbbképzéseken, annak érdekében, hogy az eltérő szociokulturális környezetből érkező óvodásaink fejlesztéséhez nevelőink minél hatékonyabb speciális ismeretekre tegyenek szert. Segítjük fiatal munkatársaink főiskolai tanulmányait.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a gyermekek kommunikációjának fejlesztését. A beszédhibával rendelkező gyermekeket logopédus, a részképesség zavarral diagnosztizált gyermekeket pedig gyógypedagógus fejleszti. Szakszerű ellátásban részesülnek a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek is.

A csoportok napi életét segítő dajkák száma megfelelő. Munkánk eredményessége érdekében folyamatosan bevonjuk őket a gyermekek

egészséges életmód szokásainak alakításába, érzelmi és közösségi nevelés, fejlesztésébe, tájékoztatjuk őket az aktuális nevelési feladatokról.

Dajkáink aktívan közreműködnek az óvoda szépítésében, környezetének tisztántartásában.

A technikai dolgozók többsége szakképzett.

Az ügyvitel széleskörű feladatait az óvodatitkár végzi.

Az óvodapedagógusok munkáját pedagógiai asszisztensek végzik.

Tárgyi feltételek

Óvodásainkat esztétikus környezetben, tágas csoportszobákban fogadjuk.

Készleteink gyarapításánál a szín, forma harmóniájára, az esztétikum érvényesítésére, a praktikusságra, tartósságra törekszünk.

A gyermekek játékához, egyéb tevékenységeihez az eszközök rendelkezésre állnak, melyeket egyéb források felkutatásával folyamatosan gyarapítunk.

Kiszolgáló helyiségeink megfelelő méretűek.

Mindkét óvodánk rendelkezik tornaszobával.

Óvodánk udvarainak füvesítése, parkosítása, mozgásfejlesztő játékokkal való ellátása pályázati támogatással megvalósult.

Művészeti programunk megvalósításához az alapvető feltételek biztosítottak.

(a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke a pedagógiai program mellékletét képezi).

8. Sajátos feladataink

8.1. Etnikai gyermekek kulturális nevelése

Helyzetelemzés

Óvodánk cigánygyermekkel való foglalkozása több évtizedes múltra tekint vissza.

Az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekek száma évről-évre növekvő tendenciát mutat.

Intézményünk mindent megtesz azért, hogy alkalmazkodni tudjon e „kihíváshoz”.

Tapasztalatcseréknek, szakmai beszélgetéseknek, az ez irányú speciális továbbképzéseken való részvételnek, önképzésnek köszönhetően nevelőink szemlélete folyamatosan változott, amely elősegíti az eredményesebb nevelést (fejlesztő pedagógia, gyógypedagógia, attitűdváltó továbbképzés, Sindelar tanfolyam, Kedvesház pedagógia, gyermekvédelem, nyelv- és beszédművelés).

Intézményünk nyitott, a szülőkkel kiépített jó kapcsolatnak, a meggyőző beszélgetéseknek köszönhetően a szülők érdeklődőbbek lettek, nőtt a bizalom az óvodai nevelés iránt. A családok szívesen hozzák intézményünkbe gyermekeiket.

A közösen szervezett rendezvényeken megtapasztalhatják, hogy óvodánk közösségére az elfogadás jellemző, óvónőinkre, dajkáinkra a nagyfokú gyermekszeretet, gondoskodás.

Óvodánkban biztosítottak a tárgyi feltételek ahhoz, hogy az eltérő szociokulturális körülmények közül, különböző fejlettségi szinttel érkező gyermekek önmagukhoz mérten a legtöbbet fejlődhessenek.

A gyermekek tapasztalat- és ismerethiányát, részképesség zavarai, gyakori beszédhibáik, érzelmi labilitásuk formálását, az egyéni képességekhez igazodó, differenciált fejlesztéssel segítjük. A gyerekek logopédiai és részképesség fejlesztése megoldott.

A gyermekvédelmi feladatainkat, a családokra való fokozottabb odafigyelést a Gyermekjóléti Szolgálattal karöltve végezzük.

Célunk, hogy a családokkal kiépített partneri együttműködés, a közös konzultációk, a fokozott egyénre figyelés hozzásegítsék óvodásainkat ahhoz, hogy megfelelően fejlett, a tanuláshoz szükséges képességekkel lépjenek ki óvodánkból.

Jellemzők a cigány gyermekek körében:

- Szabálytudat ismeretük kissé elmarad az életkori szinttől, kevés játékeszközt ismernek.
- Beszédfegyelem hiányossága, szegényes szókincs, szavak kifejezések ismeretének hiánya, szó – és mondszerkesztés bizonytalansága.
- Jó ritmusérzéssel rendelkeznek, szeretnek énekelni, táncolni.
- A rajzoláshoz szükséges eszközök otthoni hiánya. Alkotásaikban jellemző az erőteljes, feltűnő színhasználat.
- Ösztönösen sokat mozognak, mozgékonyáguk feltűnően jó.
- Személyiségüket a természet közelség motiválja, matematikai érdeklődése és tudása csak a szükségszerűségekre korlátozódik.
- Nem rendelkeznek kellő kitartással a munkavégzés területén, nehezen viselik a kötöttséget.

A program célja

- A 3-7 éves, többségében hátrányos és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése szeretetteljes, gyermekközpontú, a másságot elfogadó légkörben. Különös tekintettel az esélyegyenlőségre, az életkori, az egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre.

- A kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása és fejlesztése lehetőségeinkhez mérten.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása úgy, hogy tudatosan építünk a cigány kultúra és a többségi kultúra közötti különbségekre és hagyományokra.

Alapvető feladatok az óvodai nevelés keretén belül

1. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Célja: legyenek a gyermekek egészségesek, testileg fejlettek, lelkileg kiegyensúlyozottak

Feladatok:

- Egészséges életvitel igényének alakítása a megfelelő testi - lelki fejlődés érdekében

1.1. A gyermekek komfortérzetének kielégítése

- Megismertetjük a gyermekekkel, a testápolási szokások helyes sorrendjét, a tisztálkodási eszközök a mosdó használatát.
- A tisztálkodási szokások kialakításánál differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Egyéb szokások kialakításánál (fésülködés, körömkefe használata) figyelembe vesszük az intézmény kiegészítő nevelésének szükségességét, hiszen e téren a családi minták egészen eltérőek lehetnek.
- Az önálló öltözködést szorgalmazzuk, a réteges öltözködés előnyeit, fontosságát hangsúlyozzuk.
- A termék rendjének megőrzésére irányuló szokások elsajátításánál fokozzuk a gyermekek cselekvéses aktivitását, a munkára való nevelést.

1.2. Egészséges életvitel igényének kialakítása a megfelelő testi fejlődés érdekében

- Az optimális, a gyermek életkorának megfelelő életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat.
- A gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítését, a változatos udvari játékokkal, sokféle mozgásos szabályjátékkal biztosítjuk.

- Minden csoportban megteremtjük a feltételeit a kultúrált étkezési szokások kialakításának. A tapasztalt egyéni különbségeket, lemaradást, személyes példaadással próbáljuk koruknak megfelelő szintre hozni.
- A gyermekek fejlődéséhez igyekszünk egészséges környezetet biztosítani. Udvarunk megfelelően tágas ahhoz, hogy minden gyermek szabadon és eleget mozoghasson. A csoportszobák világosak – a játék az étkezés és alvás színterei. A mosdókban szorgalmazzuk, hogy minden gyermek a saját törölközőjét, fésűjét, fogmosó felszerelését használja.
- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:**
- Önállóan tisztálkodnak, öltözködnek, a kialakított egészségügyi szokásoknak megfelelően.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- Kialakult bennük az esztétikus étkezés igénye, igyekeznek betartani az óvodában kialakított étkezési szokásokat.
- Ügyelnek a környezet rendjére, tisztaságára, kialakul bennük a tiszta, esztétikus környezet igénye.

2. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉG NEVELÉS

Cél: alakuljon ki a gyermekek identitástudata a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

A gyermekekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a saját kisebbségi kultúrája iránt.

Épüljön ki tartós, szeretetteljes kapcsolat a cigány és a többségi gyermekek között, különös tekintettel a hátrányos helyzetű cigány gyermekekre.

Feladatok:

- Biztonságot nyújtó, derűs légkör kialakítása
- Érzelmekre épülő kapcsolatok kialakítására nevelés
- A kultúrák közötti különbségek elfogadására nevelés

2.1. Biztonságot nyújtó, derűs légkör kialakítása

Óvodánkban a cigánygyerekek nevelését amennyiben lehetséges integráltan valósítjuk meg. Ez azért fontos, mert ebben a közegben elegendő olyan modell van, amely számukra pozitív értéket közvetít, biztosított a másság elfogadására nevelés.

A hátrányos, eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekekre jellemző a szélsőséges érzelmi magatartás, mely olykor túlzott bizalomban, máskor kitörő indulatokban nyilvánul meg. Ezért feladatunknak tartjuk a gyermekek érzelmi

stabilitásának növelését, az állandó minden gyermek számára elfogadható értékrend.

2.2. Érzelmekre épülő kapcsolatok kialakítására nevelés

Kialakítjuk a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatát.

Formáljuk az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességeket, s erősítjük ezeket a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet ésszerű határokkal együtt. Törekszünk a határok pontos megjelölésére, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásoknak.

Az együttneveléshez bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, erősítve az óvoda –és a család kapcsolatát.

2.3. A kultúrák közötti különbségek elfogadására nevelés

A különbségek elfogadása szempontjából különös szerepe van a közös élményekre épülő együttes tevékenységeknek. Az együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint a figyelmesség, az együttérzés, a segítőkészség, önzetlenség.

A gyermekek kezdetben érzelmileg, majd belátásuk alapján azonosulnak azzal az értékrenddel, amelyet a felnőttek közvetítenek.

Ahhoz, hogy elfogadják egymás kultúráját, szokásait, hagyományait, és a tárgyi kultúrák értékeit, azokat előbb meg kell ismerniük.

Az óvodában a mindennapokban és a rendezvényeken egyaránt teret és helyet adunk a magyar és a cigány néphagyományok, szokások megjelenésének.

A tárgyi kultúrák értékeit az Ovi-galériákban, vagy a Művelődési Ház kiállító termeiben is megismerhetik a gyermekek.

A családok közötti kapcsolatok mélyülését szolgálják az óvoda által szervezett játék- és munkadélutánok, a vidámság napja.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak óvodájukhoz. Örülnek a közösen elért sikernek, a közös élményeknek.
- Kialakul pozitív érzelmi viszonyuk a kisebbség kultúrája iránt.
- Ismerik és alkalmazzák az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

3. A TEVÉKENYSÉGFORMÁK

3.1. Játék, játékba integrált tanulás

Cél: A változatos játéktémák, játékeszközök biztosításával, a játékkal szerzett élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak kiteljesülése.

A játék örömeinek, a játékban rejlő kreativitás kibontakoztatása, a gyermekek pozitív személyiség jegyeinek érvényre juttatása, megerősítése.

A gyermekek rendelkezzenek életkoruknak megfelelő tapasztalattal, társadalmi és természeti környezetükről.

Feladatok:

- Egyéni és közös élményszerzés után nyugodt légkör, elegendő hely, idő, eszköz biztosítása a játékhoz
- A játékeszközök használatának megismertetése
- A gyermekek beszédkészségének, viselkedési kultúrájának alakítása, szabálytudatuk kialakítása

- **Egyéni és közös élményszerzés után nyugodt légkör, elegendő hely, idő, eszköz biztosítása a játékhoz**

Olyan derűs légkör kialakítására törekszünk, hogy mindenki érezze a társa és a felnőttek szeretetét, elfogadását, a továbbjátzás lehetőségét.

Állandó és variálható kuckókat és sarkokat hozunk létre. Az udvaron is megteremtjük a lehetőségét annak, hogy mozgásos vagy szerepjátékokat játszhasanak a gyerekek.

Kevés játékeszközt ismernek, ezért szorgalmazzuk és teret engedünk egyéni ötleteiknek, biztosítjuk a feltételeket az egyéni játékeszközök elkészítéséhez. Az óvodapedagógus mintaadó magatartásával biztosítja a tartalmas játékot, szükség esetén bekapcsolódunk a játékba, együtt játszunk a gyermekekkel, segítjük a különböző fejlettségű gyermekek együttjátzását.

➤ **A játékeszközök használatának megismertetése**

A gyermekek óvodába kerülésekor nem rendelkeznek ismeretekkel a játékeszközökről, így kezdetben az óvónő sokat játszik együtt velük példát mutatva az eszközök használatára. A gyermekek játék közben elsajátíthatják, hogy melyik eszközt mire lehet használni és hogyan kell vele játszani, hogy annak épségét megőrizzük.

A gyermekek szerepjátékaikhoz, az otthoni minták lejátszásához sok eszközt használnak, igyekszünk biztosítani számukra a játékeszközökben rejlő sokszínű lehetőség kihasználását. Játékukban formálódnak társas viselkedési szokásaik, elsajátítják a normák betartását.

Kedveltek körükben az értelmi- és képességfejlesztő játékok, melynek szabályait könnyen elsajátítják.

➤ **A gyermekek beszédképességének, viselkedési kultúrájának alakítása, szabálytudatuk kialakítása**

A gyermekek beszédképességének fejlesztésére a játék során számtalan lehetőség adódik. Kezdetben a kérdés-felelet, a párbeszédes forma jellemző. Az óvónő egyénenként folytat dialógust a gyermekekkel a személyes percek alkalmával.

Az óvodapedagógus beszéde mintaként szolgál. (hangerő, hangszín, dallam)

Az egyes játékhelyzetekben társaiktól is tanulnak addig nem ismert szókapcsolatokat, kifejezéseket, ezáltal is fejlődik aktív és passzív szókincsük.

Az anyanyelvi játékokkal biztosítjuk a helyes artikulációt, a beszédhang hallás fejlesztését. A gyermekek megtapasztalják, hogy gondolataikat nemcsak beszéddel fejezhetik ki (mimika, gesztus).

Olyan helyzeteket teremtünk, amelyben fejlődik a gyermekek beszédfigyelmének, annak érdekében, hogy megtanulják egymást és a felnőtteket türelmesen végighallgatni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Változatos játéktevékenységek gyakorlásával fejlődik önismeretük.
- Megismerkednek a játékok, építőelemek tulajdonságaival (szín, alak, forma, nagyság), a velük való tevékenység során fejlődik finommozgásuk.
- A játékban örömet lelnek, képesek egy játéktémát több napon keresztül is játszani.
- Kedvelik a szabályjátékokat, képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok.

3.2. Verselés, mesélés, báb, dramatikus játék

A tevékenység célja: pozitív személyiségjegyek megalapozása csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A gyermekek kisebbségi identitásának alakítása a kisebbség kultúrájának kincseivel.

Feladatok:

- Az óvodába járó cigánygyermekkel megismertetjük saját meséik, verseik értékes elemeivel, bővítjük szókincsüket
- Nyugodt, meghitt körülményeket alakítunk ki a meséléshez, dramatikus játékokhoz

- **Az óvodába járó cigánygyermekkel megismertetjük saját meséik, verseik értékes elemeivel, bővítjük szókincsüket**

Nagy hangsúlyt fektetünk a szókincsgazdagítás lehetőségeinek kihasználására a képolvasás, a hangutánzó játékok, a mesedramatizálás és a bábozás, a mimetikus, utánzó drámajátékok, helyzetgyakorlatok eszközeivel. Kezdetben a verbális önállóság, bátorság fokozásához párbeszédre épülő játékokat iktatunk be, segítjük az önálló mondatalkotást bábozás, dramatizálás során.

Az óvodai irodalmi nevelés a cigánygyermek identitástudatának lehetőségeit rejti magában. A cigányság hagyományainak ápolása érdekében nevelőink folyamatosan gyarapodó mese- és mondókaanyaggyűjteménnyel biztosítják a cigány kultúra értékeinek megismertetését.

- **Nyugodt, meghitt körülményeket alakítunk ki a meséléshez, dramatikus játékokhoz**

Állandó helyet biztosítunk a mindennapi meséléshez, ceremóniákkal keltjük fel a gyermekek érdeklődését. A meséket több napon keresztül hallgatják a gyermekek.

A versek kiválasztását, bemutatását élményekhez kötjük. Arra törekszünk, hogy minden lehetőséget kihasználjunk a gyermek egyéni képességének megfelelő verstanításra.

Az anyanyelvi- és dramatikus játékokban tere adunk a szabad önkifejezésnek és az anyanyelvi szabályok alkalmazásának is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- A mesehallgatást várják, igénylik.
- Egyszerűbb meséket szívesen mesélnek, báboznak és jelenítik meg dramatikus játékkal.
- Játékukban megelevenedik néhány kedvelt mesehőssel megtörtént jelenet.
- Ismernek cigány verseket, meséket.

3.3. Ének, énekes játékok, gyermektánc

A tevékenység célja: a gyermekek szeressék az éneklést, az énekes játékokat. Formálódjon ritmusérzésük, mozgáskultúrájuk, zenei hallásuk, ízlésük.

Feladatok:

- Az óvodáskornak megfelelő tartalom biztosítása.
- A zenei anyag igényes válogatása, zenei eszközök megismertetése

➤ Az óvodáskornak megfelelő tartalom biztosítása

Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak (gyermekdalok, népdalok, mondókák, ünnepekhez kapcsolódó dalok). A cigány gyermekek körében a gyermekek zenei fogékonyságának kihasználása mellett a tehetséggondozás feladatainak megvalósítására is nagy figyelmet fordítunk.

➤ A zenei anyag igényes válogatása, zenei eszközök megismertetése

Óvodáskorban az életkornak megfelelő, a zenei anyanyelvet és tánc kultúrát megalapozó autentikus és népi zeneműveket ismertetünk meg. Lehetőséget adunk arra, hogy a településen élő zenész dinasztiák tagjai bemutathassák zenei tudásukat, hangszerismeretüket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek tudnak egyedül énekelni, örömmel játszanak énekes játékokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni, érzik az egyenletes lüktetést, a dalok ritmusát.
- Élvezettel hallgatják a zenét.
- Szívesen részt vesznek a gyermektáncokban.

3.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja:

Fejlődjön a gyermekek élmény- és fantázia világának képi szabad önkifejezése. Gazdagodjon a gyermekek tér- forma és színeképzete, formálódjon esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük.

Feladatok:

- Biztosítjuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés feltételeit.
- A szokások, szabályok rögzítése, a technikák, eszközök használatának pontos megtanítása.
- Művészeti élmények biztosítása

➤ Biztosítjuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés feltételeit

Óvodánkban arra törekszünk, hogy a cigány gyermekeket megerősítsük, kiemeljük azokban a tevékenységekben, melyben kitűnnek. A változatos technikák, eszközök, anyagok megismertetésével, elegendő hely, idő biztosításával csökkentjük a hiányosságokat. Gondoskodunk arról, hogy az otthoni hiányosságokból adódó hátrányok csökkentése érdekében minél többféle eszközt, anyagot, technikát ismerjenek meg a gyerekek.

➤ A szokások, szabályok rögzítése, a technikák, eszközök használatának pontos megtanítása

Az alkotó - alakító tevékenységeket kisebb csoportokban szervezzük, a differenciált egyéni segítségnyújtás érdekében. A nap folyamán bármikor lehetőségük van az megtanult technikák gyakorlására, eszközök használatára, ezzel is fokozva szabad önkifejezésüket.

➤ **Művészeti élmények biztosítása**

Az elkészült gyermekmunkákat a csoportszobában kijelölt helyen „mini galériában” állítjuk ki az esztétikai érzék fejlődésének az egymás munkájáról való véleménynyilvánítás érdekében.

Évszakonként az óvodában az Ovi – galériában kiállított művekkel is megismertetjük gyermekeinket, amelyben alkalmanként cigány művészek alkotásait is bemutatunk. Az óvodapedagógusok rendszeresen látogatják a gyermekekkel a településen kínált művészeti kiállításokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A megismert technikákat önállóan tudják alkalmazni.
- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Élményeiket, elképzeléseiket egyéni módon jelenítik meg a képalkotásaikban.
- Kedvelt színeiket érvényesítik, a téralkotásban ötletesek.
- Emberábrázolásukban megjelenítik a részformákat is.
- Képesek a művészeti élmények befogadására, tudnak beszélni róla.

3.5. Mozgás, mozgásos játék

A tevékenység célja:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése és a mozgás megszerettetése.

A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Az állóképesség, a kitartás és az akarat fejlesztése.

Feladatok:

- Megfelelő mennyiségű szabad és szervezett mozgástevékenység biztosítása.
- Prevenációs mozgásos tevékenységek biztosítása.

➤ **Megfelelő mennyiségű szabad és szervezett mozgástevékenység biztosítása.**

A rendszeres mozgás biztosításával fejlesztjük a gyermekek pszichikai, testi, értelmi és szociális képességeit, ennek eredményeképpen a gyermekek egészségesebbek, edzettebbek lesz. Különböző nehézségű differenciált feladatok

adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot.

A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladatát beépítjük a mozgásos tevékenységekbe. A verbális fejlesztés során törekszünk a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére. A cigánygyermekeknek fokozott a mozgásigényük, ezért a mindennapos mozgás része a napirendünknek. A tudatosan tervezett mozgásos tevékenységek alkalmával kihasználjuk a természetes mozgásformák adta lehetőségeket. A szabadban végzett mozgások kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, az egészség megőrzését, megóvását.

➤ **Prevenációs mozgásos tevékenységek biztosítása**

A mozgásos tevékenységekbe igyekszünk beépíteni prevenációs láb- és tartásjavító mozgásokat. Lefekvés előtti időszakban lehetőséget biztosítunk a lábboltozat javító játékos gyakorlatokra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakul, fejlődik.
- Betartják a szabályokat, versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Jó fizikai állóképességű, teherbírási gyermekekké válnak.

3.6. Külső világ tevékeny megismerése

Célja:

A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten.

Teljes biztonságban tájékozódjanak és igazodjanak el a környezetükben.

Formálódjon a gyerekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemlélete

Feladataink:

- A közvetlen és tágabb környezet felfedeztetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása a lakóhely, a szűkebb és tágabb környezeti értékek iránt.
- Környezetvédő magatartásforma kialakítása.
- Matematikai érdeklődésük felkeltése.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat, ismerkedés során.

➤ **A közvetlen és tágabb környezet felfedeztetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása a lakóhely, a szűkebb és tágabb környezeti értékek iránt**

A cigány gyermekeknél más összefüggésekre tevődik a hangsúly a család, az öltözködés, a tisztálkodás, az időjárás, az ünnepek témakörében. Témáink megválasztásánál tudatosan törekszünk arra, hogy olyan területeket érintsünk, amelyeken ismereteik hiányosabbak. Közvetlen tapasztalattal, élményszerző udvari beszélgetések, séták és kirándulások alkalmával ismerkednek a gyermekek lakóhelyükkel, annak nevezetességeivel. A közlekedés témakörnél bővítjük a gyermekek közlekedési szabályismereteit, fogalmait, gyakoroltatjuk a helyes közlekedést.

➤ **Környezetvédő magatartásforma kialakítása**

Fontosnak tartjuk a természeti-, emberi-, tárgyi világ iránti pozitív viszony erősítését.

Arra neveljük őket, hogy ne szemeteljenek, óvják környezetük tárgyait, növényeit, állatait.

Ne rongáljanak! A gyermekek által igyekszünk formálni a szülők szemléletét is. Azt szorgalmazzuk, hogy az óvodában elsajátított szokásokat a családon belül is alkalmazzák.

Felhívjuk gyermekeink figyelmét a természeti és az ember alkotta szépségekre. Megtanítjuk őket arra, hogy értékeinket, szépségeinket csak úgy tudjuk sokáig élvezni, ha vigyázunk rájuk.

➤ **Matematikai érdeklődésük felkeltése**

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is juttatjuk a gyermekeket, ezáltal a matematikai kifejezések fokozatosan beépülnek szókincsükbe. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér-, sík- és mennyiségfogalmuk. Feladatunk, hogy egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük matematikai ismereteiket, építve megszerzett élményanyagukra.

Törekszünk a minél hatékonyabb játékos tartalmú matematikai ismeretek átadására. Óvodásaink mennyiségi szemléletének alakításához felhasználjuk az „utca matematikáját”.

➤ **A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat, ismerkedés során.**

A séták során valós élethelyzetben gyakorolhatják a köszönést, megszólítást, vélemény-nyilvánítást, melyek alkalmat nyújtanak a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejező készségének fejlesztésére. Feladatunk, hogy megismertessük a gyermekeket a számukra nehéz gyűjtőfogalmakkal, rászoktatni arra, hogy élményeiket, benyomásaikat merjék szóban kifejezni, tudjanak kérdezni.

Segítjük őket abban, hogy sajátítsák el az alapvető gondolkodási műveleteket (analízis, szintézis, összehasonlítás, megkülönböztetés, stb.).

Nagy hangsúlyt fektetünk a névutók, térirányok megismertetésére, gyakoroltatására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek tudnak tájékozódni környezetükben.
- Ismereteik bővülnek a szűkebb és tágabb környezetük iránt
- Ismerik a közlekedési eszközöket, gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Tudnak tárgyakat számlálni, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé,)

3.7. Munkajellegű tevékenységek

Célunk: Alakuljanak ki a gyermekekben olyan készségek, tulajdonságok, szokások, melyek pozitívan befolyásolják a környezethez való viszonyukat, közösségi kapcsolatukat, kötelességeik teljesítését.

Feladatunk:

- Különböző munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- Munkaeszközök használatának megtanítása

➤ **Különböző munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.**

Az óvodában a munka játékos jellegű, amely áthatja a mindennapi tevékenység egészét. A munka jellegű tevékenységek megvalósítása során fokozottan figyelünk arra, hogy az önkiszolgálás, felelősi rendszer a gyermek saját személyével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében végzett munkák, vagy kerti munka tényleges munkavégzést jelentsen a gyermekek számára. Biztosítjuk a választás lehetőségét felkínált munkatevékenységek közül.

A gyermekeknek a munkavégzéshez szükséges alapképességei, szokásai az óvodai nevelés hatására alakulnak ki, így rajtuk keresztül próbálunk hatni a családokra is. Szükség esetén próbáljuk bevonni őket különböző óvodáért végzett feladatokba (környezetszépítés, udvarrendezés, stb.).

➤ **Munkaeszközök használatának megtanítása**

A munkavégzésnek a családi modellből hiányzó elemeit, a fokozatosság és rendszeresség elvét alkalmazva a játékba ágyazva is gyakoroltatjuk a mindennapok során (pl. helyes kézmosás, saját törölköző, fogmosó felszerelés használata).

A munka területén kiemelkedően fontosnak tartjuk a felnőttek és a gyermekek modell szerepét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek örülnek a közös munkának és szívesen végzik
- Megtanulják használni a munkaeszközöket
- Kialakul bennük a környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igény
- Kötelességüket, egyéni megbízásaikat szívesen teljesítik
- Segítenek a kisebbeknek
- Az örömmel végzett munka során kialakul kitartásuk és felelősségtudatuk

8.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése:

8.2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

a) Sajátos Nevelési Igényű gyermekek

b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Célunk:

- nevelésünk során az általános- és sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése összhangba kerüljenek,
- igazodjunk a gyermekek fejlődésének üteméhez a számukra megfelelő területeken, túlterhelés nélkül, fejlesztő terápiák beiktatásával,
- a Sajátos Nevelési Igényű valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése a többi gyermekkel együtt, integráltan valósul meg,
- a fejlesztés szervezeti kereteit, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert a gyermek szükségletének megfelelően válasszuk meg,

A habilitációs és rehabilitációs tevékenységek célja:

- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- ép funkciók bevonása a hiányzók pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükségeszerű speciális eszközök használatának megtanítása,
- sikerekhez juttatás,
- a társadalmi együttélést elősegítő egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése

Az inkluzív nevelés célja:

- csökkenjenek a sajátos nevelési igényből valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségből adódó hátrányok,
- az ép és a sérült gyermekek között kölcsönös elfogadás és tolerancia alakuljon ki.

Az inkluzív neveléssel biztosítjuk a gyermekek számra is az óvodai ellátást, a közoktatáshoz való egyenlő hozzáférést, ép társaikkal való együttnevelésével nagymértékben elősegítjük a társadalmi integrációt.

A hátránnyal érkezőknek nyújtjuk a felzárkózás és kibontakozás lehetőségét, a befogadó társakban pedig az elfogadás, az empátia, tolerancia kialakulását.

A Sajátos Nevelési Igényű és a Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztésének eredményessége érdekében a fejlesztésben részt vevő további szakemberek (óvodapedagógus, védőnő, gyermekorvos) folyamatos egyeztetést folytatnak a gyermekek aktuális állapotáról, a fejlődés menetéről.

A fejlesztési folyamatba a gyermekek szüleit is bevonjuk. Megfelelő tájékoztatást, érzelmi megsegítést, részletes módszertani segítségnyújtást kapnak gyermekükről.

Óvodánkban a **Sajátos Nevelési Igényű** gyermekek ellátását a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelési irányelvének figyelembe vételével végezzük.

Az irányelv és a szakértői bizottság véleményének, valamint a gyermek fogyatékoságának típusa függvényében valósul meg a fejlesztés. Minden Sajátos Nevelési Igényű gyermek más-más fejlesztendő területen kap nagyobb hangsúlyt.

Törekszünk rá, hogy az adott gyermek egyéni fejlesztését a fogyatékoság típusának megfelelő szakember végezze (logopédus, gyógypedagógus, pszichopedagógus), aki együttműködik a csoportokban dolgozó nevelőkkel, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait.

A **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő** gyermekek diagnosztizálását az óvónői észrevételek alapján a szakértői bizottság Jászberényi tagintézménye végzi. Az intézményen belül gyógypedagógus látja el a megfelelő fejlesztést, a csoportban dolgozó óvodapedagógussal együtt működve.

A fejlesztőmunka a gyermek már meglévő képességeire, készségeire építve, önbizalmának folyamatos pozitív megerősítése, egyéni megsegítése mellett folyik, ezáltal elősegítjük az óvodai kimeneti követelmények optimális megközelítését, kiindulási alapnak tekintve a diagnosztizált állapotot.

A gyermekek ellátásában, együttnevelésében a befogadó pedagógia szemléletét érvényesítjük.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Sérülésspecifikusságukat figyelembe véve önkiszolgáló tevékenységeik egyre önállóbb végrehajtása.
- Olyan egészségi szokások kialakítása, mely növeli komfortérzetüket.
- Társas kapcsolataikban magabiztosabbá, oldottabbá válnak.
- Készségeik, képességeik fejlődést mutatnak, melyek segítik őket előrelépésükben.

c, Kiemelten tehetséges gyermekek

Célunk: A gyermekekben rejlő tehetségcsírák feltárása, kibontakoztatása, továbbfejlesztése játékos formában, speciális adottságaik, érdeklődésük, motivációjuk és kreativitásuk az egyéni fejlesztések hatására gazdagabbá válnak. Valamiben mindenki jó gondolat megerősítése.

Feladatunk az, hogy gyermekek személyiségének megismerésével, felderítjük azokat az adottságokat, képességeket, motívumokat, kreatív gondolkodásuk jellemzőit, ami alapján tehetség ígéretet látunk bennük.

Intézményen belül az óvodapedagógusok egyéni erősségeire támaszkodva igyekszünk a gyermekek kiemelkedő képességeihez igazítottan tehetség műhelyekben tevékenykedtetni a gyermekeket.

A délutáni órákban kiscsoportos formában szerveződnek a tevékenységek, melyben egyszerre két óvodapedagógus irányítja a gyermekek differenciált képesség fejlesztését.

A képesség fejlesztés során igyekszünk a gyermekek számára olyan gazdag tevékenységtartalmakat biztosítani, amely elősegíti személyiségük kiemelkedő területeinek továbbfejlődését, magasabb fokú kibontakoztatását.

A minél hatékonyabb tevékenykedtetés érdekében a megfelelő helyet, eszközt, időt biztosítjuk.

Folyamatosan arra törekszünk, hogy a tehetségcsírák sikeres fejlesztése érdekében új módszereket, eljárásokat, gyakorlati megvalósításokat ismerjünk meg, mely segítségünkre van abban, hogy a többszöri sikerélmény átélésével kellően motiváljuk a gyermekeket.

Az óvodapedagógusok egyéni értékei alapján óvodánkban az alkotó, alakító tevékenység, a gyermektánc és a játékos mozgásos tevékenységek területén igyekszünk tehetség műhelyeket létrehozni.

8.2.2. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Célunk: Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya építésre való felkészítése.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- felzárkóztató programok szervezése.
- tehetséggondozó,

Céljaink és feladataink teljesülése érdekében elsődleges kötelezettségünknek tartjuk a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatását.

Ennek érdekében a családokkal való kapcsolattartásunkat még szervezettebbé kívánjuk tenni.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, a kölcsönös tiszteletadással a lemaradások ellensúlyozását eredményezi.

Szükségesnek tartjuk, hogy a gyermekek minél korábbi életkorban és minél több időt töltsenek óvodánkban.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében integrációs programunk tartalmi elemeit tudatosan és mérhető eredményességgel állítjuk a nevelés folyamatába.

Integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Kiemelt területek:

1. Szervezési feladatok

- Óvodai beíratás támogatása a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében.
- Csoportalakításnál az integrációt elősegítő elveket alkalmazzuk.
- A gyermekek igazolatlan hiányzásának csökkentése érdekében a meggyőzés pedagógiai módszerét, a család gyakori felkeresését, a személyes konzultációt alkalmazzuk.
- Intézményünkben a szülők számára kedvező nyitva tartást állapítunk meg.

2. A nevelőtestület együttműködése

- Szakmai teameket működtetünk munkafolyamataink eredményeinek, feladataink ellátásának meghatározására, megvalósítására.
- Tervezett hospitálásokkal tesszük lehetővé az eredményes módszerek, a „jó gyakorlat” megismerését.

3. A pedagógiai munka kiemelt területei

- A gyermekekről, megismerésüket követően, részletes anamnézist készítünk.

- Tudatosan tervezett, folyamatos és rendszeres tervező- és nevelőmunkával segítjük a gyermekek fejlődését.
 - Kommunikációs készségeiket mindennapos mesehallgatással, egyéni verstanulással, kiscsoportos beszélgetésekkel, anyanyelvi játékokkal fejlesztjük.
 - Az érzelmi biztonság megteremtése érdekében biztosítjuk a fokozatos elválás lehetőségét.
A társas kapcsolatok megismerésére szociometriai méréseket végzünk.
Példát mutatunk az együttműködésre, a gyermekek különböző személyiségének elfogadására.
 - Következetes neveléssel segítjük az egészségügyi szokások kialakulását, a gyermekek önállóságának növelését.
Megismertetjük őket az egészséges táplálkozási szokásokkal.
 - A gyermekek életkoruknak megfelelően bekapcsolódnak a település rendezvényeibe.
Megismerik lakóhelyük nevezetességeit. Kiállításokat, rendezvényeket látogatnak.
Az intézmény rendezvényeire vendégeket hívunk.
 - Pedagógiai módszereink megválasztásakor figyelembe vesszük a gyermekek egyéni érdeklődési területeit, kezdeményezéseit, fejlődési ütemét.
Fejlesztésüket a napi tevékenységek keretében, játékba integrálva, egyéni és mikro/kiscsoportos formában valósítjuk meg.
Törekszünk a gyermekek motiváltságának ébrentartására.

4. Gyermekvédelemmel, egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- A gyermekorvos és a védőnő segítségével az intézményben minden évben elvégezzük a gyermekek szűrővizsgálatát.
- A szülői tájékoztatókba beépítjük az egészségügyi ismeretek átadását.
- Együttműködünk a szociális ellátórendszerrel.
A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére.
Lehetőség szerint a gyermekek kirándulásait, rendezvényeit támogatásokból, pályázati forrásokból finanszírozzuk.
A gyermekek számára biztosítjuk a napközbeni ellátást, az ingyenes étkeztetés igénybevételét.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében tovább fejlesztjük együttműködéseinket.

- A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat felé a gyermekek meghatározott számú igazolatlan hiányzása esetén jelzéssel élünk. Szükség esetén felajánljuk a szülőknek a szolgálat munkatársainak segítségét.
A kiemelt családokról esetmegbeszélést folytatunk.
- A védőnői szolgálat javaslataival segítséget nyújt beóvodázási- és egészségnevelési feladatainkhoz.
- A Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai szűréseket, tanácsadást végeznek a gyermekek fejlettségének, problémakörének meghatározásához.
A gyermekek logopédiai fejlesztését a szakszolgálat munkatársa végzi. Nyelv- és beszédművelő óvodapedagógusunk feladata az 5-6 évesek preventív fejlesztése, és a logopédus munkájának segítése.
A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését a csoportokban, egyéni fejlesztésüket gyógypedagógus segítségével valósítjuk meg.

6. Az óvoda-iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk az intézményünk által kidolgozott mérőanyag – és DIFER-szűrés eredményeire.
Tudatosan tervezett mikro/kiscsoportos és egyéni fejlesztéssel növeljük a gyermekek motiváltságát.
Sokoldalú ismeretszerzési- és gyakorlási lehetőséget biztosítunk a tanulási képességek megalapozásához.
Tudás- és alkotásvágyuk növelésével, gyakori pozitív megerősítéssel segítjük önbizalmuk növelését.
- A szülők számára tájékoztatókat, egyéni beszélgetéseket szervezünk, segítve a beíratást és az iskolaválasztást.
- Az óvoda-iskola közötti átmenet segítésére az iskola nevelőivel közös konzultációkat, nyitott napokat, hospitálásokat szervezünk.
Óvodánk nagycsoportosai minden év májusában látogatást tesznek az iskola első osztályában, hogy megtapasztalhassák az „iskolás” élet mivoltát.
- A gyermekek iskolába történő beilleszkedéséről, fejlődéséről a nyitott napokon és konzultációkon visszajelzést kapunk.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében oviváró napot szervezünk, és a sikeres beszoktatáshoz ajánljuk a fokozatos elválás lehetőségét az anyás beszoktatással.
- Minden szülővel személyes és közvetlen, bizalomra épülő kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy
 - a szülők kérdéseikkel, problémáikkal, bizalommal forduljanak az óvoda nevelőihez, vezetőséghez
 - megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermekek szociális háttérét,
 - közös rendezvényeinken növelni tudjuk a szülők részvételi arányát,
 - bekapcsolódjanak közösségünk életébe.
- A gyermek fejlettségének diagnosztizálását követően negyedévente személyes konzultációt folytatunk a szülőkkel a gyermek fejlettségéről, a fejlesztés eredményeiről.
A tájékoztatás alapjául szolgálnak az egyéni fejlesztőlapok, feljegyzések, a gyermek alkotásai, a nyitott napok és a mindennapok tevékenységei.
- A szülői igény- és elégedettség megismerése kérdőívek, egyéni beszélgetések segítségével történik.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

- Munkánk eredményességének, a hozzáadott értéknek a kimutatása céljából indikátorokat állítottunk fel, melyek teljesülését mérjük, rögzítjük és kimutatjuk.
Az eredményességi mutatók kiterjednek integrációs programunk valamennyi területére.

Integrációs fejlesztő programunk tartalmának gyakorlati megvalósítási folyamatát, ütemezését a mindenkorin intézményi munkatervhez kapcsolódó, óvodai integrációs program megvalósítását taglaló munka és cselekvési tervben határozzuk meg.

8.3. Gyermekvédelem

Óvodásaink egy része halmozottan hátrányos környezetből kerül óvodába.

Intézményünkben a gyermekvédelmi munkát hagyományainknak megfelelően végezzük. A gyermekvédelmi feladatok egységesítését folyamat szabályban rögzítettük.

Célunk: Az óvodánkba hátrányos környezetből érkező gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, közreműködés a gondok orvoslásában, az érintett társszervekkel, szakemberekkel együtt.

Az érintett gyermekek hozzásegítése ahhoz, hogy időben és megfelelő felkészültséggel kezdhessék meg iskolai tanulmányaikat.

A sajátos nevelést igénylő gyermekek önmagukhoz mértén a legtöbbet fejlődhessenek.

Váljon természetessé a gyermekek és felnőttek körében a gyermekek különbözőségeinek elfogadása.

Óvodánkban az óvónők mindennapi feladatai mellett négy nevelő látja el a gyermekvédelmi feladatokat. A teendők megvalósításához a gyermekvédelmi team vezetője évenként munkatervet készít.

A beíratás idején a nevelők tájékoznak a településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos, veszélyeztetett körülmények között élő családokról, ösztönzik a szülőket gyermekeik mielőbbi óvodai beíratására (már 3 éves korban). Az óvodára kötelezetteket családjukban keresik fel. Az óvónőkkel együtt előzetes családlátogatáson ismerkednek a gyermekekkel, azok környezetével, családjával, felmérve a hátrányosság, esetleges veszélyeztetettség okait.

Új óvodásaink befogadása ütemezetten történik, az „anyás” szoktatás felajánlásával a fokozatos elválás lehetőségét.

Az óvodába került gyermekekről a gyermekvédelmi felelősök nyilvántartást készítenek rögzítve a hátrányos helyzet kiváltó okait.

A gyermekek fejlettségének diagnosztizálását követően a prevenció kiterjesztése mellett, a gyermekek fejlesztésére, egyénre szabott tervet készítünk.

A nevelési évben a felelősök folyamatosan figyelemmel kísérik az óvodára kötelezettek rendszeres óvodalátogatását. Indokolatlan hiányzás esetén többször felkeresik a családot, melyet regisztrálnak. A gyermekjóléti szolgálat óvodához kijelölt szakemberével havonta tájékoztatjuk egymást az aktuális problémákról.

Óvodánkban a hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosított a napi háromszori (ingyenes) étkeztetés mellett a napközbeni ellátás is.

Munkánk során tartalmas kapcsolatot építettünk ki a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyámhatósággal, jelzőrendszerrel működtetünk közösen figyelve a kiemelt családokra, esetmegbeszéléseken, személyes találkozókon, gyermekvédelmi konferenciákon veszünk részt.

Gyermekvédelmi feladataink ellátásához, óvodásaink fejlesztéséhez, változatos tevékenykedtetéséhez a személyi-, tárgyi feltételek biztosítottak.

Az óvoda saját tisztálkodási eszközökkel, ágyneműkkel, textíliákkal segíti a gyermekek egészséges életvitelének, komfortérzetének növelését, melynek tisztántartásáról az intézményben gondoskodunk.

A gyermekekről való gondoskodásban óvodai közösségünkre az elfogadás jellemző.

Gyermekvédelmi feladataink eredményességéről évente beszámolót készítünk kapcsolódva a települési konferenciához.

9. Óvodánk speciális szolgáltatásai

Óvodánknak jelenleg nevelési időn kívüli térítéses vagy térítés nélküli szolgáltatása nincs.

Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások

- Logopédiai és részképesség fejlesztés a Pedagógiai szakszolgálat jászberényi tagintézményének szakemberei által
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek szakszerű ellátása (logopédus, gyógypedagógus,)
- A tehetségcsírák kibontakoztatása óvodapedagógusok irányításával

Nevelési időben a szülők igénye alapján szervezett szolgáltatás

A hit és vallásoktatás biztosítása egyházi jogi személy által úgy, hogy a szervezett óvodai tevékenységet ne keresztesse.